

N° 7

Til Tjenestebrug.

Haandbog

i

Skibs- og Eskadretjeneste.

1914.

Med det Formaal

- 1) at fremme Tilvejebringelsen af Ensartethed og Kontinuitet i Tjenesten i Flaadens Skibe;
- 2) at befri den Kommanderende over en Eskadre eller Deling for Udfærdigelsen af rutinemæssige Bestemmelser, som efter den hidtil gjorte Erfaring synes at tilfredsstille i den foreliggende Form;
- 3) at udvide Omraadet for den ensartede Tjenesteordning til at omfatte ikke blot Eskadren, men ogsaa — i den Udstrækning som det er praktisk foreneligt med Togtets Formaal og Beskaffenhed — Flaadens Skibe uden for Eskadre-Inddeling,

har Marineministeriet ladet denne Haandbog udarbejde ved den kommanderende Admirals Foranstaltning, væsentligt paa Grundlag af den i 1912 udfærdigede trykte „Eskadreordre Nr. 1“.

For ikke unødvendigt at binde den Kommanderendes Handlefrihed med Hensyn til organisatoriske og taktiske Spørgsmaal, og for at aabne Vejen for Udvikling og Forbedring, er det tilladt Eskadreachef og Chefer for en Deling (se Instrukser af 15. April 1886 for Tjenesten i Flaadens Skibe § 70—80) at lade foretage midlertidige Ændringer og Tilføjelser til Haandbogen, dog kun paa en saadan Maade, at Rettelserne ved Afleveringen af Bogen efter endt Togt atter kan være fjernede.

Haandbogen tilstilles Mynågheder, Skibe m. fl. fra den kommanderende Admiral, til hvem den atter afleveres efter endt Togt.

For at den Del af Bogens Oplag, som er nødvendigt for ved Mobilisering at kunne forsyne alle udrustede Skibe og Fartøjer med et passende Antal Eksemplarer, til enhver Tid kan være rettet i fornøden Udstrækning, tilstilles straks den kommanderende Admiral Indberetning om foretagne midlertidige Ændringer og Tilføjelser, som under Mobilisering har Betydning.

Forslag til permanente Ændringer indsendes ved Afslutningen af Togt til den kommanderende Admiral, som drager Omsorg for Haandbogens Rettelse, efterhaanden som Udviklingen kræver det.

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Pag.
A. Eskadrens Skibe, Torpedo- og Undervandsbaade.	
1. Inddeling, faste Kendetegn m. m.	7
2. Fart og Afstand	12
3. Ordener	13
4. Manøvreregler	19
5. Lanterneføring, Natkendetegn	19
6. Signalvæsen	20
7. Tjenstlig Korrespondance m. m.	25
 B. Den indre Tjeneste i Eskadren.	
1. Tjenestegang	26
2. Tjensthavende Skib	29
3. Postvæsen	30
4. Forplejning	31
5. Kulregnskab og Kulforbrug m. m.	31
6. Maskineftersyn	32
7. Assistance, Lægetilsyn m. m.	33
8. Paaklædning	34
9. Ceremoniel	34
10. Landlov, Samkvem og Maaltider	36
11. Fartøjstjeneste	38
12. Tjenesten i Torpedobaads- og Undervandsbaads-Flotillerne (Divisionerne)	39
13. Radiotelegrafstationer	39
14. Kommissioner, særlige Hverv m. m.	41
 C. Eskadrekorpse.	
1. Eskadre-Brandkorpset	43
2. Eskadre-Landgangskorpset	43

	Pag.
D. Uddannelsen i Eskadren.	
1. Artilleriøvelser	45
2. Torpedoøvelser	47
3. Mineøvelser	47
4. Fægtningsøvelser	49
5. Øvelser mellem Skibe og Torpedobaade	50
6. do. med Undervandsbaade	56
7. Signaløvelser	62
8. Maskinøvelser	64
9. Fartøjsøvelser	69
10. Bjærgningsøvelser	74
E. Manøvre-Kampregler.	
F. Afværgelse af Torpedobaadsangreb.	
1. Organisation af Kommandoforhold	81
2. Almindelige Bestemmelser	82
3. Gruppefordelingen i enkelt Skib	84
4 do. i en Eskadres Skibe	86

A.

Eskadrens Skibe, Torpedo- og Under- vandsbaade.

1. Inddeling, faste Kendetegn m. m. Skibsdivisionen.

Skorstensmærke

- Nr. 1
- 2
- 3
- 4

Krydserdivisionen.

Skorstensmærke

- Nr. 1
- 2
- 3
- 4

Torpedobaadene.

Skorstensmærke

1ste Torpedobaadsdivision.

Kommandobaadens Kendingslanterner:

	Skorstensmærke	Mastemærke
Nr. 1		
- 2		
- 3		

2den Torpedobaadsdivision.

Kommandobaadens Kendingslanterner:

	Skorstensmærke	Mastemærke
Nr. 4		
- 5		
- 6		

3dje Torpedobaadsdivision.

Kommandobaadens Kendingslanterner:

	Skorstensmærke	Mastemærke
Nr. 7		
- 8		
- 9		

4de Torpedobaadsdivision.

Kommandobaadens Kendingslanterner:

	Skorstensmærke	Mastemærke
Nr. 10		
- 11		
- 12		

5te Torpedobaadsdivision.

Kommandobaadens Kendingslanterner :

	Skorstensmærke	Mastemærke
Nr. 13		
- 14		
- 15		

6te Torpedobaadsdivision.

Kommandobaadens Kendingslanterner :

	Skorstensmærke	Mastemærke
Nr. 16		
- 17		
- 18		

Undervandsbaadene.

- Nr. 1 *Dykkeren.*
 - 2 *Havfruen.*
 - 3 *Havmanden.*
 - 4 *Thetis.*
 - 5 *2den April.*
 - 6 *Najaden.*
 - 7 *Nymfen.*
 - 8 *Ægir.*
 - 9 *Ran.*
 - 10 *Triton.*
 - 11 *Galathea.*
 - 12 *Neptun.*

Højder til Afstandsmaaling m. m.

Skibets Navn	Højder over Vandlinien				Længde overalt	Største Bredde	Dybgaaende		Drejningsdiameter			Knob	Knob
	Fortop	Stortop	Skor- sten	Komm. Lant.*)			For	Agter	6 Knob	9 Knob	12 Knob		
Herluf Trolle ...	(30.5) 37.5	(30.5) 37.5	14.5	22.5	86.47	15.07	4.97	4.92	255	255	250		
Olfert Fischer...	(30.6) 38.5	(30.6) 38.5	14.9		86.47	15.38	5.10	4.98	305	290	245		
Peder Skram ...	(31.0) 38.5	(31.0) 38.5	14.0		87.36	15.70	5.00	4.85	350	315	320		
Niels Juel.....	(23.3) 30.0		10.0		72.97	11.61	4.00	4.10	320	260	245		
Skjold	(23.7) 30.8	(23.7) 30.8	10.3		72.26	10.90	3.42	3.50	253	258			
Geiser	(23.7) 30.8	(23.7) 30.8	10.2		72.26	11.05	3.49	3.68	235	245	255		
Heimdal													
Hjælperen	16.5	16.6	7.7		40.10	6.77	1.88	2.09					
Lossen.....	22.9	17.0	13.5		48.50	8.53	2.65	2.65	275	c. 240			
Støren	8.2		5.2		39.93	4.51	1.00	2.20	148		150		
Søløven	8.2		5.2		39.93	4.51	1.01	2.25	148				
Narhvalen	8.5		5.4		42.01	4.28	1.02	2.20			152		
Havhesten	10.5		5.1		42.01	4.28	1.80	2.26			144		
Nordkaperen	8.8		5.2		42.67	4.35	2.00	2.30			192		
Makrelen	8.9		5.2		42.67	4.35	2.00	2.30			192		
Heien	8.8		5.2		44.25	4.22	1.22	2.22					

Havørnen	10.5		5.2		44.81	4.97†)	1.18	2.45	c. 200	c. 200	c. 200		
Søbjørnen	9.8		5.6		44.81	4.97†)	1.21	2.43	c. 200	c. 200	c. 200		
Ormen	10.2		4.2		40.20	4.40†)	0.98	2.60			165		
Søridderen	15.2	11.1	6.7	Flagspil 3,28	55.40	5.49	1.69	1.91				v. 14 Kn. 190 m	v. 27 Kn. 330 m
Søulven				agt. Mast 4.45									
Flyvefisken				Flagspil 2.65									
Tumleren	10.0	15.7	7.0	agt. Kom. plads 4.15	56.35	6.00†)	1.90	2.17				v. 15 Kn. 236 m	v. 25 Kn. 350 m
Windhunden													
Spækhuggeren ..													
Hvalrossen	14.3	8.8	6.2	5.5	45.2	5.26†)	1.62	2.15					
Delfinen													
Sværdfisken													
Dykkeren ... 1	8.2	8.2	5.40	Periskop	34.65	3.50	2.20	Paa Midten.					
Havfruen ... 2				Agterlant.									
Havmanden ... 3													
Thetis	10.3	9.8	5.5	3.4	38.8	3.64†)	2.35						
2den April .. 5													
Najaden													
Nymfen													
Ægir													
Ran	40.6	3.73	2.4										
Triton													
Galathea 11													
Neptun 12													

Anm. Tallene i Parentes er Tophøjden med strøgne Radiostænger. Taktisk Drejningsdiameter c. m

*) For Torpedobaadenes Vedkommende: øverste Agterlanterne, der kun føres i Kommandobaade (se Side 7—9).

†) Er forsynet med Friholderliste.

2. Fart og Afstand.

a. For Skibsdivisionen og Krydserdivisionen.

Normal Fart	Knob
Kampfart	"
Maximumsfart	"
Normal Afstand om Dagen	m
Normal Afstand om Natten	m

b. For Torpedobaadsflotillen.

Normal Fart	Knob
Normal Afstand om Dagen	m
Normal Afstand om Natten	m

c. For Eskadren.

Normal Fart	} som for Skibsdivisionen og Krydser- divisionen.
Kampfart	
Maximumsfart	
Normal Afstand mellem Enhederne (som under a. og b).	

3. Ordener.

I. Eskadre.

a. Marchordener.

Marchorden Nr. 1.

I denne Orden betragtes følgende Signaler som givne:
Følg den Kommanderende.

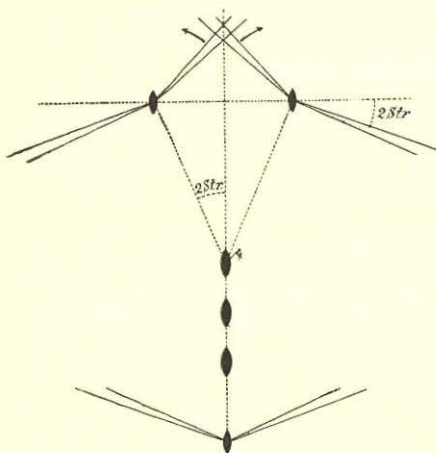
Kølvandsorden, naturlig Orden.

Afstanden mellem Skibene skal være normal.

Farten bestemmes til Normalfart.

(Flotillerne [Divisionerne] tager Post som ved efterfølgende Signal angivet.)

Marchorden Nr. 2.

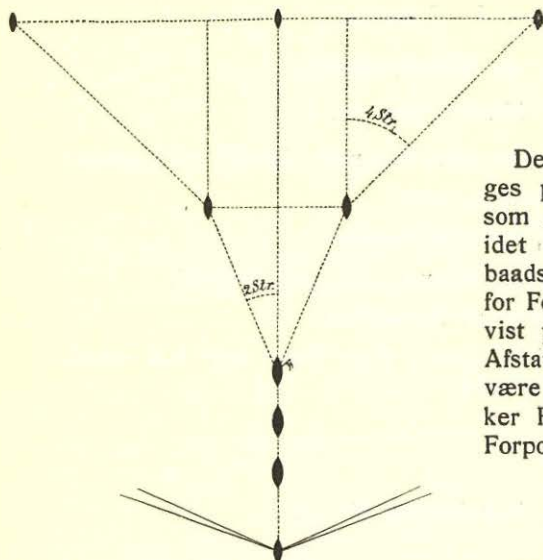
Denne Orden bestaar i, at et Forpostskib tager Plads paa Stb. Bov af det førende Skib og et andet paa Bb. Bov, saaledes, at de begge pejler det førende Skib 2 Streger fra agter og holder sig i en Afstand af 2000 m fra dette, med mindre anden Afstand beordres.

Hovedstyrkens Skibe følger i det førende Skibs Kølvand i Normal-Afstand, hvis ikke anden Afstand befales.

Et Forpostskib tager Plads agten for Hovedstyrken i en Afstand af 2000 m fra dennes Agtermand.

Anm. Naar Signalet for Marchorden Nr. 2 gives efter eller samtidig med Kendingssignal for Flotillerne eller Dele af disse, forstaas det som Ordre til at indtage den for disse Fartøjer særlige Marchorden (se Side 17).

Marchorden Nr. 3.

Denne Orden indtages paa samme Maade som Marchorden Nr. 2, idet dog en Torpedobaadsdivision gaar foran for Forpostskibene (som vist paa Skitsen) i en Afstand, der ikke maa være større, end at sikker Føling haves med Forpostskibene.

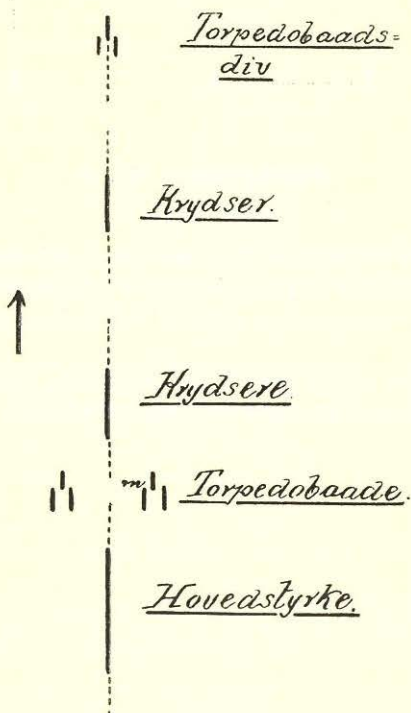
Marchorden Nr. 4.

b. Sikringsordener.

Sikringsorden Nr. 1.

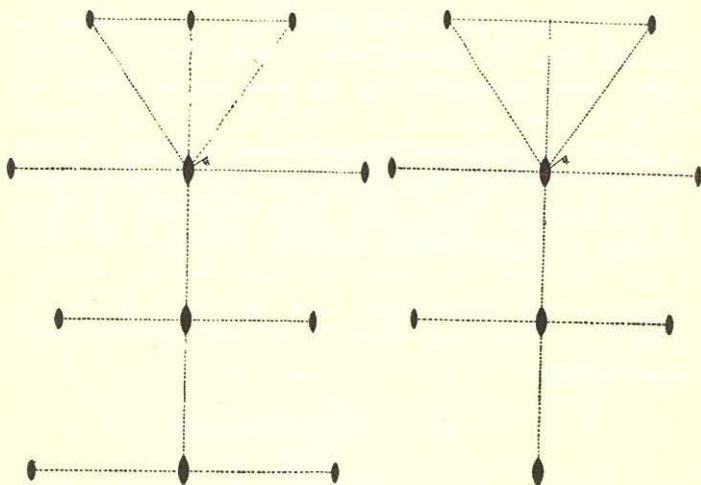
(Om Dagen.)

En Torpedobaadsdivision ekclairerer Sml. foran for Hovedstyrken. En Krydser gaar Sml. foran for Hovedstyrken som Støttepunkt for de ekclairerende Baade. De øvrige Krydsere gaar ca. m foran for Hovedstyrken, de øvrige Torpedobaade divisionsvis ca. 2 Streger til hver Side af det førende Skib og i ca. m Afstand fra dette, — alle holdende Udkig efter Undervandsbaade og Miner. Sidstnævnte Torpedobaade er tillige disponible til Ekclairering i bestemte Retninger, Depecheoverføring, Afmærkning af Grunde, Minestrygning etc. Afstanden mellem Hovedstyrkens Skibe skal være m, naar ikke anden Afstand befales.

Sikringsorden Nr. 2.
(mod Undervandsbaade).

Med 3 Torpedobaadsdivisioner. Med 2 Torpedobaadsdivisioner.

Sikringsorden Nr. 3.
(mod Miner).

Saafrømt Forholdene ikke har tilladt Minestrygning forinden, stryger Minerydningsfartøjerne i Kursretningen i Køl-vandsorden, idet de alle søger at holde det opgivne Mærke skarpt.

De øvrige Skibe gaar i Køl-vandsorden efter Mineryd-ningsfartøjerne i en nærmere opgivet Afstand.

II. Torpedobaade alene.

a. Marchordener.

Marchorden Nr. 1. Kølvandsorden, divisionsvis i Nummerorden.

Normalafstand m.

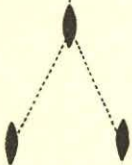
Marchorden Nr. 2. Kileformation, divisionsvis.

Flotillebaaden og Divisionsbaadene fører med de andre Baade i Divisionen udsvingede 3 Streger — Baad Nr. 2 til Styrbord og Nr. 3 til Bagbord. Divisionsbaadene i Flotillebaadens Kølvand.

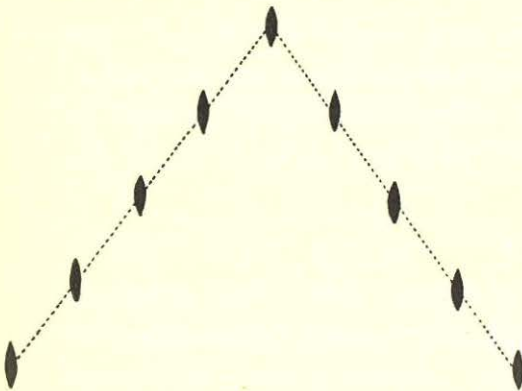
Afstand mellem Divisionsbaadene m.

Afstand mellem de enkelte Baade indenfor Divisionen m.

Samlet Kileformation.

Kileformation med hele Flotillen. 1ste Division fører i Kileformation som under Marchorden Nr. 2. 2den, 4de, 6te Division om Styrbord, 3die, 5te Division om Bagbord 3 Streger udsvingede.

Afstand mellem Baadene m.

Gives i nogen af de forannævnte 3 Formationer Signalet „Afstanden mellem Baadene skal være saa lille som synes forsvirligt“, holdes saa lille Afstand som befalet under de foreliggende Forhold. I Marchorden Nr. 2 beholder Divisionsbaadene deres Plads i Linien.

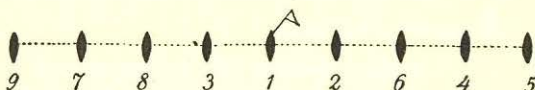
b. Ankringsordener.

Ankringsorden Nr. 1 paa én Linie i naturlig Orden.

Afstand mellem Baadene m.

Ankringsorden Nr. 2 paa én Linie i den paa nedenstaaende Skitse angivne Orden.

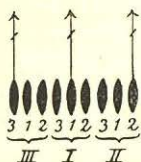
Afstand mellem Baadene m.

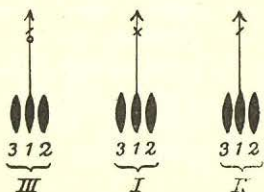
Ankringsorden Nr. 3. Divisionsvis paa Linier.

Afstand mellem Linierne m.

Afstand mellem Baadene m.

Ankring samlede i Kvejl. Der ankres i den paa Skitsen angivne Nummerorden. Efter Omstændighederne sætter de yderste Baade deres Anker.

Ankring divisionsvis i Kvejl. Der ankres i den paa Skitsen anførte Nummerorden.

Afstand mellem Divisionerne m.

4. Manøvreregler.

Torpedobaadene skal altid vige af Vejen for Skibsdivisionens Skibe, uden Hensyn til de internationale Søvejs-Regler.

Naar Undervandsbaade gaar uddykkede, skal de følge ovenstaaende Regel for Torpedobaade.

Undervandsbaade kan ikke paaregnes at være fuldt manøvredygtige i det Øjeblik, de dykker ud, hvorfor Skibe og Torpedobaade, naar Forholdene nødvendiggøre det, skal gaa af Vejen for uddykkende Undervandsbaade.

Under samtidig Ankring bør Skibene almindeligvis ikke bakke tilbage over Ankret, da Skibene da som Regel ikke kommer til at ligge paa Linie. I Januar benyttes Styrbords, i Februar Bagbords Anker o. s. f., idet der skiftes hver Maaned. Bommen agter skal altid være klar til Udførelse af Varpanker.

De vandtætte Døre, Luger og Lemme holdes lukkede eller lukkes

- a) under Sejlads i Taage og usigtbart Vejr;
- b) under Sejlads i snævre, vanskelig navigable Farvande, navnlig naar disse er stærkt trafikerede;
- c) under Sejlads med blændede Lanterner;
- d) under Evolutioner, under taktiske Øvelser mellem Skibene eller mellem Skib og Torpedo- og Undervandsbaade;
- e) naar Torpedobaade gaar i tætsluttet Orden;
- f) under Torpedoskydning;
- g) naar der er Fare for Sammenstød.

5. Lanterneføring, Natkendetegn.

Kommandoskibet fører Kommandolanteren ved Stormastens Afsætning.

Under Natmanøvrer, hvor Lanterner ikke maa ses, skal disse dog være paa Plads og brænde, men maa da være

blændede. Elektriske Lanterner, der kan tændes øjeblikkeligt, kan dog slukkes i Stedet for at skjules. Kystforsvarsskibene fører Kølvandslanterne.

Indtræder der Omstændigheder, som forhindrer et Skib eller Fartøj i at fortsætte Manøvren, vises de reglementerede Lanterner straks.

Forpostskibe i Frontorden fører skærmet Side lanterne paa den indvendige Side rettet mod det andet Forpostskib, og en skærmet Agterlanterne, der viser Lys ned mod Hovedstyrken.

Natkendetegn afgives og besvares med Tegn- eller Blinklanterne. Kendetegn for de enkelte Skibe, Torpedobaade og Fartøjer udstedes for et bestemt Tidsrum og udveksles altid, saa snart en Torpedobaad eller et Dampfartøj nærmer sig Eskadren eller enkelte Skibe, hvad enten disse er til Ankers eller under Gang.

Naar Natkendetegnet er udvekslet, betyder to røde Blink fra Fartøjet, at dette kommer til Borde, to hvide Blink, at Fartøjet gaar forbi. Foregaar Signaleringen med Blinklanterne, anvendes henholdsvis lange og korte Blink.

6. Signalvæsen.

Varselskud haves altid klart. Signalerne „Stands Farten“ og „Mand over Bord“ skal altid være klare til hurtig Visning.

Endvidere bør der i Skibene under samlet Sejlads om Dagen altid være underslaaet 2 Balloner, klar til Hejsning i Tilfælde af Havari paa Styreledningen.

Ved samtlige Drejninger gives Ordren til Roret i Skibene, naar under Signalets Nedhaling dettes øverste Flag er nedenfor Mersæt.

Ved Signalet „Ankrer“ gøres følgende Tilføjelser med Blyant:

Saasnart dette Signal er besvaret fra samtlige Skibe, hejser Kommandoskibet, saafremt der ikke skal ankres alle

paa en Gang, „Forstaaet“. Naar dette nedhales, nedhaler Skibene „Forstaaet“, hvorefter de søge deres respektive Ankerpladser i Overensstemmelse med de forudgivne Dispositioner for Ankringen.

Signalet „Ankringsordre“ indeholder i sig følgende Signaler:

Der skal ankres alle paa en Gang.

Farten bestemmes til 6 Knob.

Afstanden mellem Skibene skal være 200 m.

Signalerne „Ankrer efter Aftale“ og „Ankrer efter Chefens Skøn“ kræver intet yderligere Ankrings- eller Iværksættelsessignal.

Signal om, at Damp skal være oppe, indeholder i sig Ordre til at hive ind til saa kort Kæde, som Omstændighederne tillader at ligge for.

I Forbindelse med Signalbogens Bestemmelser om Anvendelse af Ballon gælder følgende:

Naar Farten mindskes paa Signal, betyder Ballonen hejst halvt op: „Jeg mindsker Fart“. Dette Signal føres ikke i længere Tid, men vises kun til Efterretning for de andre Skibe.

I Kølvandsorden finder Mindskning Sted agterfra, men Signalet til Maskinerne og den dermed følgende Visning af Ballonen bør foregaa saa hurtigt, at Mindskningen praktisk talt bliver samtidig for alle Skibene.

Skulde et Skib, naar Mindskningssignalet kommer, være paa for stor Afstand, bør det alligevel vise Ballonen, erindrende at de andre Skibe ikke maa mindske, før de har set Agtermandens Ballon.

Under Mindskning af Fart maa Skibene ikke hale Ballonen ned, før Kommandoskibet eller det førende Skib har vist sin Ballon.

Naar Skibene ligger stoppet, skal Ballonen være i Top.

Ved Letning viser Skibene om Dagen Signal for den Side, hvortil de drejer: „Emmy“ til Styrbord, „Ida“ til Bagbord. Ved Letning om Natten gives de to Signaler med Bogstavlanterne, hvis Lanterner føres.

Naar Signal gives for en Orden (Kølvandsorden, Frontorden), underforstaas: Normal Fart og normal Afstand, medmindre særlig Ordre gives.

Naar Ordren: „Skibet skal navigeres fra Kommando-taarnet“ gives, skal Navigering og Styring foregaa fra Kommando-taarnet, indtil Ordren ophæves.

I Taage benyttes den dobbelte Damppipe af Skibene til langt Varselssignal, og Skibene piber i Nummerorden under samlet Gang. Ved Møde mellem Eskadrens Skibe i Taage betyder lang Tone med den høje Pipe: „Jeg vender Styrbords Side til“, med den dybe Pipe: „Jeg vender Bagbords Side til“.

I Torpedobaadsflotillen fløjtes der ligeledes i Nummerorden, eventuelt dog kun af Divisionsbaadene, og der anvendes da forskellig Fløjte (Sirene). Fartforandringssignaler (N, M, S, L) og Drejningssignaler (E, I) gives med Dampfløjte og repeteres i Nummerorden af Divisionsbaadene.

Dersom der i Taage tabes Føling mellem Eskadrens Skibe, skydes der Nummerskud; jævnfør Signalbog for Flaaden.

Forinden den Kommanderende under Taagevejrssignalering giver et Enkeltbogstavssignal, indledes Signaleringen med eet Varselskud med A. T. Kanon. — Giver den Kommanderende „Nancy“, betragtes dette som Ordre til at mindske.

„Nancy“ — 1ste Gang: betyder 6 Knob

„Nancy“ — 2den „ „ 4 „

Naar det førende Skib under Taagevejrssignalering har givet: „Nancy“, signaleres og foretages Mindskning af Farten agterfra med samme Signal, dog uden Varselskud.

Signal til at lade Fyrene dø ud vil være at forstaa saaledes, at der holdes Damp til indenbords Belysning, eventuelt tillige til samtlige Projektører, forsaavidt disse i Henhold til Øvelsesprogram el. 1. skal anvendes.

Signaler fra den Kommanderende eller fra andre Skibe, som Torpedobaadsflotillen er underlagt, besvares af denne paa følgende Maade:

1. Om Dagen.

Inden for hver Division vises Svarsignalet paa Semaforen henimod Divisionsbaadene, som derpaa viser Svarsignalet med Flag, hvorefter Flotillebaaden giver Svarsignalet med Flag.

2. Om Natten.

- a. I Søren. Hver Baad følger de almindelige Regler for Natsignalers Besvarelse (fortrinsvis med rød Lanterne).
- b. Til Ankers. Inden 10 Em. som i Søren; mellem Kl. 10 Em. og Kl. 6 Fm. besvares Signalerne kun af Tjenestebaaden. Naar Baadene ligger i Kvejl, svarer kun 1 Baad i Kvejlen.

Anm. Signaler fra den Kommanderende til en enkelt Division eller Baad besvares kun af vedkommende Divisions- eller Torpedobaad, som om Dagen giver Besvarelsen med Flag.

Naar Flotillen ligger i Havn, besvares Signaler fra Skibe uden for Havnen af Tjenestebaaden, der dertil om Dagen benytter Flag.

De Blyanttilføjelser, som findes i Signalbøgerne ved disses Modtagelse fra Signalvæsenet, gælder indtil andet befales.

Det Skib, hvis elektriske Signaleringsmidler er i Uorden, benytter sig af Lyskugler.

Naar Eskadrens Skibe og Baade mødes under almindelige Forhold, er det unødvendigt at veksle Kendings-signaler.

Naar Forholdene tillader, at Signalering mellem Skibene kan foretages med Haandflag, og den paagældende Depeche ikke er af fortrolig Natur, anvendes Haandflag og ikke Radiotelegrafen.

Den vagthavende Signalunderofficer skal, bistaaet af Signalgasterne, holde sig underrettet om alt indenfor Eskadren, hvormed der kan holdes Udkig.

Signaler for Mærkefartøjer. (Natsignalerne gives med Blinklanterne.)

Signalets Betydning.	Dag	Nat		Dis og Taage	
Jeg ligger som Mærke	1 Ballon	For Farvandets:		For Farvandets:	3 lange Fløjt efterfulgt af
		Stb. Side*) Bb. Side	1 fast hv. Lys 1 fast rødt Lys	Stb. Side*) Bb. Side	1 kort Stød 2 korte Stød
Jeg er ikke sikker paa min Plads	2 Balloner	Stb. Side*) Bb. Side	hvide Blink røde Blink	Stb. Side*) Bb. Side	2 korte Fløjt efterfulgt af 1 kort Stød 2 korte Stød

Anm. Mærkefartøjerne fører desuden deres reglementerede Lanterner.

*) **Farvandets Side:** Efter de for danske Farvandes Afmærkning gældende Regler (se „Danske Lods“ og Fortegnelse over Sømærker i danske Farvande).

7. Tjenstlig Korrespondance m. m.

Fra en Eskadre eller Deling korresponderes med Myndigheder uden for Eskadren ad Kommandovejen. Rekvisitioner kan dog indsendes direkte til Chefen for Orlogsværftet fra Skibe, der opholder sig ved København eller er detacherede fra Eskadren, samt fra Flotillecheferne for de dem underlagte Baades Vedkommende.

Af Ordre og Direktiver, der udstedes af Styrkechefer og mangfoldiggøres, tilstilles den Kommanderendes Stab Eksemplarer.

Rapporter angaaende Øvelser affattes i skematisk Form. Hertil benyttes linieret Papir i hele Ark. Skemaet, der føres paa Arkets Inderside, bør indeholde Rubrikker for Klokeslæt, Skibets Plads, Skibets retv. Kurs og Fart, Pejling til og Afstand fra Modstanderen, Vind, Søl og Sigbarhed, afsendte og modtagne Signaler og Radiotelegrammer (sidstnævnte kan føres i samme Rubrik som Signalerne og adskilles fra disse ved Understregning f. Eks. med rødt) samt Iagttagelser og Begivenheder.

Kortskitser, Specialskemaer for Ildvirkning, Torpedobaadsangreb m. m. følger eventuelt Rapporten som Bilag. Særlige Bemærkninger, hvortil en Øvelse giver Anledning, kan skrives paa Rapportskemaets Fod eller i særlig Skrivelse efter Omstændighederne.

Naar der under Øvelser forekommer Gruppe- eller Styrkechefer, indsendes Rapporterne fra underlagte Skibe gennem disse.

Dispositioner, der kun er forsynede med Nummer, maa kendes i alle Eskadrens Skibe og Fartøjer. Dispositioner, der foruden Nummeret er forsynede med et lille Bogstav, og som er udgivne fortroligt, maa kun kendes af det Parti eller den Del af Eskadren, hvortil de er stiledede, og maa følgelig ikke røbes for den øvrige Del af Eskadren.

Alle Dispositioner af fortrolig Karakter tilbagesendes snarest efter en Øvelses Afslutning til den Kommanderende.

B.

Den indre Tjeneste i Eskadren.

1. Tjenestegang.

Den daglige Tjeneste i Eskadren gaar efter „Bestemmelser af _____ for den daglige Tjeneste inden Borde“ samt efter Rullereglement for Flaaden af 5. Maj 1914 i Overensstemmelse med omstaaende Timeskema I uafhængigt af, om Anker- eller Søj-Tjeneste følges. Timeskema II benyttes kun efter særlig Ordre.

Dersom der paa Grund af anstrengende Nattjeneste skal purres senere ud, giver den Kommanderende Ordre til Tidspunktet for Udpurring. Timeskemaets Tider for Morgenarbejderne forrykkes da i Overensstemmelse med dette Tidspunkt. Naar Forholdene tillader det, kan Skibschefen lade Ankervagtstjenesten om Natten bestride af det halve Skifte.

Faste Menige forrette den dem efter Rullerne tildeelte Tjeneste.

Faste Menige, der har forrettet et Aars Tjeneste og derover som fast Menig, deltager ikke i den almindelige Rekrutuddannelse (Tællingseksercits o.lign.), hvorimod de del-

tager i samlede Haandvaabenøvelser, Kanoneksercits, fritstaaende og gymnastiske Øvelser m. m.

Naar de er i Besiddelse af den fornødne Færdighed, anvendes de som Hjælpelærere ved Rekrutuddannelsen.

Ordren „Anker-Tjeneste“ medfører:
 at Flaget skal hejses paa Flagspil og Gøs sættes,
 at Skansevagt og Ankervagtposter skal etableres,
 at Reveille skal blæses ved alm. Udpurring,
 at Tapto skal blæses Kl. 9 Em.

Naar Anker-Tjeneste er etableret, maa Vasketøj kun hejses efter Ordre eller efter forud indhentet Tilladelse. Paa almindelige Vaskedage hejses Vasketøjet paa Dagvagten og nedhales paa Signal. Naar Overtræk m. m. vaskes om Eftermiddagen (i Reglen om Fredagen), kan Tøjet hejses efter Øvelsernes Ophør og skal være bjærget til det Klokkeslæt, Skibet skal være i Orden næste Formiddag.

Gøs hejses og nedhales samtidig med Flaget, undtagen om Lørdagen, hvor den først hejses Kl. 11½ Fm. Saalænge Vasketøjet er hejst eller Kul fyldes, føres ingen Gøs.

Naar ingen anden Ordre gives, vaskes Tøj om Mandagen.

Ordren „Sø-Tjeneste“ medfører:
 at Flaget skal hejses under Gaffel,
 at Skansevagt ikke gives,
 at Skildvagtstjenesten til Ankers lempes efter Omstændighederne,
 at Reveille og Tapto kun blæses efter Ordre.

Vagtskud skydes fra Kommandoskibet til Ankers ved alm. Udpurring og Kl. 9 Em. efter Omstændighederne, afhængigt af Sted og Øvelsernes Natur, men uafhængigt af Anker- og Sø-Tjeneste.

Timeskema for Skibe.

I.		II.	
T.	M.	T.	M.
2.	45		
	Udpuuring af Dagvagtsskiftet eller Kvar-		
	teret.....	3.	45
2.	55		
	Dagvagtsskiftet (Kvarteret) Køjerne op,		
	Hundevagtsskiftet (Kvarteret) til Køjs	3.	55
3.	00		
	Dagvagtsskiftet (Kvarteret) vaske sig,		
	Morgenmaaltid		
	Dagvagtsskiftet (Kvarteret) vaske sig,		
	Kaffe, Forberedelser til Rengøring...	4.	00
4.	30		
	Udpuuring af Frigængere.....	5.	00
4.	50		
	Udpuuring af Baksunderofficerer	5.	50
5.	00		
	Udpuuring overalt.....	6.	00
5.	10		
	Køjerne op	6.	10
5.	15		
	Mandskabet vaske sig	6.	15
5.	30		
	Morgenmaaltid	6.	30
5.	55		
	Rengøring overalt.....	6.	55
7.	45		
	Mønstring af Skansevagt (eventuelt) ...	7.	45
7.	55		
	Klar ved Flaget	7.	55
8.	00		
	Højse Flaget. Syge til Doktoren	8.	00
8.	25		
	Omkklædning, Kaffe		
	Omkklædning	8.	35
8.	50		
	Op fra Banjerne.....	8.	50
9.	15		
	Bakseftersynet skal være stillet	9.	15
9.	25		
	Signal for Antal af Syge. — Skibet skal		
	være i Orden.....	9.	25
9.	30		
	Øvelser*).....	9.	30
11.	30		
	Ophøre Øvelser. Bakstørnene gør klar		
	til Skafning.....	11.	30
11.	40		
	Middagsmaaltid.....	11.	40
12.	40		
	Vagtskiftet (Kvarteret) paa Dækket til		
	Mønstring	12.	40
1.	00		
	Udvejning af salte Provisioner	1.	00
1.	55		
	Skej ud overalt	1.	55
2.	00		
	Øvelser*) (Hvil fra 3,30 til 3,45)	2.	00
4.	45		
	Ophøre Øvelser. Mønstring efter Skyt-		
	rullen.....	4.	45
5.	00		
	The	5.	00
	Paa Signal ved		
	Mørkets Frem-	Om-	Paa Signal ved
	brud ell. senest	klæd-	Mørkets Frem-
	Kl. 7	ning f.	brud ell. senest
		Natten	Kl. 7

T. M.		T. M.
7. 30	Op fra Banjerne	7. 30
7. 55	Klar ved Køjerne.....	7. 55
8. 10	Førstevagtsskiftet (Kvarteret) til Mønstring og Afløsning	8. 10
10. 45	Udpurrring af Hundevagtsskiftet (Kvarteret)	11. 45
10. 55	Hundevagtsskiftet (Kvarteret) Køjerne op	11. 55
11. 55	Førstevagtsskiftet (Kvarteret) Mønstring og til Køjs	12. 00

Anm. Om Vinteren forrykkes Tiderne efter Aarstiden.

*) Naar der ikke i Ugeøvelsesprogrammet er fastsat samlede Eskadreøvelser, afholdes Øvelser eller Skibsarbejde efter Chefernes Bestemmelse uden Signal.

Timeskema for Torpedobaade.

- Kl. 5 Udpurrring.
- Kl. 6—8 Rengøring, Eftersyn m. m.
- Kl. 8—8 $\frac{1}{2}$ Frokost.
- Kl. 8 $\frac{1}{2}$ —9 Hvil.
- Kl. 9—11 $\frac{1}{2}$ Øvelser og Arbejder.
- Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Middagsmaaltid.
- Kl. 2—5 Øvelser og Arbejder.
- Kl. 5 The.
- Kl. 7,55 Køjerne ud.

Naar der afholdes Torpedoskydning, kan Øvelserne begyndes Kl. 6 Fm. og fortsættes med passende Ophold til Frokost og Middag.

2. Tjensthavende Skib.

Naar Eskadren er til Ankers, har et Skib turvis Tjeneste et Døgn ad Gangen. Tjenesten tørner Kl. 8 Fm., og Rækkefølgen, der foregaar i omvendt Orden, fastsættes efter Kalenderdatoen, uanset om Eskadren har været samlet, og

om den har været til Ankers eller ej. Kommandoskibet deltagere som Regel ikke i Tørnen, naar Eskadren bestaar af 4 Skibe eller derover.

Forlader det tjensthavende Skib Eskadren, overtager den foregaaende Dags Tjenesteskip Tjenesten. Er dette fraværende, overtager Kommandoskibet Tjenesten.

Naar Eskadren kun er formeret af 3 Skibe, deltager Kommandoskibet i Tørnen, og gaar da ind i det manglende Skibs Plads.

Nærmere Enkeltheder fastsættes af den Kommanderende.

I det tjensthavende Skib skal Tjenesteflaget vaje og Skibslægen være om Bord. Hvis Dampbarkasser er beordret udsat, skal Skibet have en Dampbarkas (Motorbaad) klar til hurtig Brug, og Skibet skal være klar til at afgive Salut.

Om Natten skal Tjenesteskipet ikke uden særlig Ordre holde Damp i Dampbarkassen.

Det i § 227 i Instruktioner for Tjenesten i Flaadens Skibe af 15. April 1886 omtalte armerede Fartøj skal dog kun gøres klar efter særlig Ordre.

3. Postvæsen.

a. Modtagelse af Post.

Naar ankommende Post afhentes ved den Kommanderendes Foranstaltning, skal de, som afhenter Posten i Kommandoskibet, være forsynede med Fuldmagt til at kvittere paa Adressaternes Vegne for anbefalede Breve, Værdipost og Pakkepost i den Kommanderendes Postkontrolbog for ankommende Post.

En lignende Postkontrolbog, hvori Adressaten kvitterer for Modtagelsen af ovennævnte Postsager, føres i hvert Skib.

b. Afsendelse af Post.

Det er, naar ikke andet befales, under Opholdet ved en By tilladt at afsende Post direkte.

Som Kontrol for Afsendelse af Værdisager, der foregaar gennem den Kommanderende, føres en Postkvitteringsbog, hvori Postvæsenet kvitterer for hver Afsendelse.

4. Forplejning.

Ved Formering af en Eskadre eller Deling indberettes til den Kommanderende, hvor mange Mand hvert Skib har i Skibskost.

Afgang og Tilgang i Besætningen meldes snarest til den Kommanderende, hvorfra det videre i Sagen fornødne foranstaltes.

Ved Modtagelsen i Land af ferske Provisioner og andre Forfriskninger til Mandskabet skal Eskadreintendanten tiligemed alle Proviantregnskabsførerne være til Stede.

Hver af Flotillecheferne drager Omsorg for sin Flotilles Proviantering.

5. Kulregnskab og Kulforbrug m. m.

Kulekstrakt indsendes til den Kommanderende hver Lørdag Middag. Kulekstrakten skal indeholde Oplysning om det Antal Timer normal Fart, som den resterende Kulbeholdning kan give.

Hvert Skibs Kulbeholdning opgives til den Kommanderende hver Dag Kl. 12 M.D. pr. Signal eller Radiotelegram. Chefen for Torpedobaadsflotillen indberetter for Torpedobaadernes Vedkommende ved Signal eller Telegram, der kun bestaar af en Række Tal, der angiver Kulbeholdningen i Flotillens Baade i Rækkefølge. Savnes Oplysning om en Baads Kulbeholdning, angives dette ved paa vedkommende Baads Plads i Signalet (Telegrammet) at sætte „Y“.

Kulregnskabet i Eskadrens Skibe og Torpedobaade regnes fra

Naar Kulbeholdningen, fraregnet hvad der paaregnes til Udenomsbrug, er sunket til henad 12 Timers Normalfart for et Skibs Vedkommende og 6 Timers Normalfart for en Torpedobaads Vedkommende, indberettes det til den Kommanderende.

Af Hensyn til Økonomien med Kul skal Øvelser under Gang fremmes paa hensigtsmæssig Maade uden minutiøst Hensyn til Bestemmelserne for den daglige Tjeneste.

Varsel til Kulleverandører om Kulfyldning i Henhold til Kontrakter gives ved den Kommanderendes Foranstaltning.

Skibene skal være forsynede med Kulsække til saa stor en Beholdning, som bekvemt kan føres paa Dækket.

Efter hver Kulfyldning (dog ikke i Udlandet) indberettes til den Kommanderende, hvor mange Kul der fyldtes, Varigheden og Arbejdsstyrkens Størrelse, samt hvad der iøvrigt maatte være at bemærke.

Naar Torpedobaadene fylder Kul fra et af Skibene, noteres og rapporteres den til Fyldningen medgaaede Tid til den Kommanderende fra vedkommende Skib.

6. Maskineftersyn

afholdes normalt om Lørdagen. Maskinpersonellet afgives udelukkende til Arbejde i Maskinen, og deltager derfor ikke den Dag i Skibets almindelige Øvelser, Arbejder eller Mønstringer.

Tøjeftersyn og Vaabenparade for Maskinpersonellet henlægges til en Dag i Ugen, hvor det ikke griber forstyrrende ind i Øvelserne eller Maskintjenesten.

7. Assistance, Lægetilsyn m. m.

De større Skibe yder Mineskibe, Torpedo- og Undervandsbaade den Assistance, som efter Forholdene udkræves. Den Kommanderende fordeler denne Tjeneste mellem de ham underlagte Skibe og Fartøjer. Fordelingen bør dog ikke opfattes som en Hindring i at begære eller yde Hjælp i Tilfælde, hvor Hjælpens Værdi betinges af den Hurtighed, hvormed den ydes.

Fordeling:

Naar Torpedo- og Undervandsbaade fortøjer i Skibene, paahviler Ansaret for Fortøjningen det Skib, hvori fortøjes.

Baadene skal have et Anker klart til at falde og en Vagtsmand paa Dækket.

Undervandsbaade bør som Regel ikke ligge fortøjede agter i Skibene om Natten.

De attachedede Fartøjer foranstalter selv, at deres syge møder om Bord i vedkommende Skib, som Regel til den for det daglige Lægetilsyn fastsatte Tid. Kan en syg ikke flyttes, begæres han tilset.

8. Paaklædning.

Kl. 7 Fm. og Kl. 7 Em. eller inden Mørkets Frembrud gives Signal for Paaklædningen.

Mandskaberne skal altid være ensartet paaklædt, Poster og Fartøjsfolk skal være i samme Paaklædning som det øvrige Mandskab. Stortrøje og Regntøj bæres efter Chefernes Bestemmelse, naar ingen særlig Ordre er givet.

I Torpedobaade, Undervandsbaade og Dampbarkasser til-lades, i Overensstemmelse med foreliggende Arbejders Na-tur, Undtagelser fra Eskadrens ensartede Paaklædning.

I almindelig daglig Tjeneste indenfor Eskadren bærer Officerer og Ligestillede Dolk i Stedet for Sabel til Tjeneste-Uniform og Ordensbaand i Stedet for Dekorationer. Under-officerer i Fartøjstjeneste bærer ikke Sabel til Tjeneste-Uniform.

9. Ceremoniel.

Naar Eskadren ligger samlet til Ankers tæt ved Land, maa der ved Hejsning og Nedhaling af Flaget kun spilles i Kommandoskibet.

Efter Flagets Hejsning kan der spilles nogle Numre un-der Morgenarbejderne.

Naar der er Musik i Eskadrens Skibe, skal der stræbes hen til, at Musikkorpsene afløser hverandre og ikke spiller samtidig.

Naar Skibene gaar ind og ud af Havn, samt under Ank-ring og Letning, hvortil hele Besætningen er pebet paa Post, opstilles den Del af Mandskabet, som ikke i Øjeblikket del-tager i Arbejdet med Trosser eller lignende, under Kom-mando af de respektive Underofficerer. Mandskabet skal være ensartet paaklædt, og kun de Menige, der efter den paagældende Rulle skal være paa Dækket, maa opholde sig der.

Naar Kommandoskibet passeres af et andet Skib, hvis Besætning afgiver Honnør ved at staa opstillet, skal Kommandoskibets Besætning staa „Ret“ — men ikke opstillet — med Front mod det paagældende Skib.

Alle Ordre vedrørende denne Honnørafgivning skal ske ved Hornsignal.

Skibene skal være forsynede med: amerikansk, engelsk, fransk, græsk, hollandsk, italiensk, norsk, portugisisk, russisk, svensk, spansk, tysk og østrigsk Orlogsflag.

Bestemmelser vedrørende Fartøjsceremoniel.

Bestemmelserne i Ceremonielreglementet vil være saaledes at forstaa, at det kun er den ældste i Anciennitet om Bord i Fartøjet (eller dets menige Fører, saafremt der kun er Menige i Fartøjet), der skal hilse, naar en Befalingsmand af højere Grad passeres — der vil saaledes altid kun være en Person, der skal aflægge Honnør i Fartøjet, og Fartøjsunderofficeren har kun at aflægge Honnør, naar han er ældst i Anciennitet af de om Bord værende. Honnørafgivning fra Torpedobaadsjoller sker altid siddende af Hensyn til disse Fartøjers ringe Stabilitet.

Passerer et Fartøj med Befalingsmænd af forskellig Anciennitet et andet Fartøj eller Skib, besvarer kun den ældste i Anciennitet den for dette afgivne Hilsen eller Honnør.

I Damp- eller Motorfartøjer bliver forreste og agterste Mand staaende med Fartøjsbaadshagen rejst, indtil den ældste Befalingsmand giver dem Tilladelse til at sætte sig.

10. Landlov, Samkvem og Maaltider.

Almindelig Landlov kan kun gives efter Ordre eller Tilladelse fra den Kommanderende.

Landlov gives almindeligvis efter følgende Regler:

Ved Ophold paa Orlogsværftet og i Københavns Yderhavn:

Underofficerer af 1. Klasse 1. Grad gives saavel almindelig Landlov som Nat-Landlov i den Udstrækning, som deres Tjeneste tillader.

Underofficerer af 1. Klasse 2. og 3. Grad gives Landlov kvartersvis og Nat-Landlov til $\frac{1}{4}$ Time før Arbejdets Begyndelse om Morgen, idet dog de Underofficerer, som har Bakker, Søndag og Mandag Morgen undtagen, skal være om Bord ved Udpurring.

Underofficerer af 2. Klasse, Reserveunderofficerer og faste Menige gives Landlov kvartersvis til Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Em., Lørdag og Søndag dog til $\frac{1}{4}$ Time før Arbejdets Begyndelse næste Morgen.

Værnepligtigt Mandskab gives Landlov kvartersvis til Kl. 10 Em., Lørdag og Søndag til Kl. 11 Em.

Ved Ophold udenfor København:

Underofficerer af 1. Klasse gives Landlov til Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Em., Underofficerer af 1. Klasse 1. Grad i den Udstrækning, som deres Tjeneste tillader, Underofficerer af 1. Klasse 2. og 3. Grad kvartersvis.

Underofficerer af 2. Klasse, Reserveunderofficerer og faste Menige gives Landlov kvartersvis til Kl. 10 $\frac{3}{4}$ Em.

Værnepligtigt Mandskab gives Landlov kvartersvis til Kl. 10 Em.

Anm. I. Eftermiddagsvagtskvarteret, der tillige har Hundevagten, forbliver om Bord, og tager Førstevagten for Landlovskvarteret.

Anm. II. Underofficererne af det Kvarter, der er om Bord, tager Dagvagten for de Underofficerer, der har Nat-Landlov, i den Udstrækning som Tjenesten fordrer.

Afviigelser fra disse Landlovsbestemmelser kan foretages af den Kommanderende under Hensyn til Opholdsstedet, Opholdets Varighed, Togtets Art m. m.

For Torpedobaades og Undervandsbaades Vedkommende, se Pkt. 12 Pag. 39.

Naar der er almindelig Landlov, affyres der, hvor det passer med Forholdene, 2 Kanonskud fra Kommandoskibet $\frac{1}{4}$ Time forinden det Klokkeslet, da det værnepligtige Mandskab skal være ved Mødestedet, om Dagen hejses samtidig to røde Standere i alle Skibene, om Natten tændes 2 røde Lanterner over og under hinanden.

Paa det Tidspunkt, da Fartøjerne skal sætte af fra Land, affyres 1 Kanonskud fra Kommandoskibet, og samtidig nedhales de røde Standere (slukkes de røde Lanterner).

Tjenstligt Samkvem er altid tilladt.

Naar Samkvem er givet for et Tidsrum, gælder det kun udenfor Arbejds- og Øvelsestiden, dog overlades det til Cheferne, naar Skibene ligger ved Orlogsværftet, selv at bestemme, i hvilken Udstrækning Samkvem maa finde Sted.

Naar Samkvem er givet, og forøvrigt intet taler derimod, kan Landlov gives til tjenestefri Underofficerer og faste Menige samt Reserveunderofficerer.

Paa Arbejds- og Øvelsesdage skal Officerer og lige-stillede, naar de ikke er tjenstligt forhindrede, være om Bord ved Flagets Hejsning.

I Flaadens Leje behøver der, saafremt Skibschefen ikke tager anden Bestemmelse, kun i Tjenesteskibet udenfor Øvelses- og Arbejdstider at være én Kap-tajn om Bord.

I Københavns Yderhavn afhentes Landlovsfolk ved Told-boden.

Under almindelig Landlov sendes der til passende forud bekendtgjorte Tider Fartøj efter Landlovsfolk, der ønsker at komme tidligt om Bord.

Den Kommanderende fastsætter Tidspunkterne for Officerernes Maaltider:

Frokost Kl.	Fm.
Middag Kl.	Em.

11. Fartøjstjeneste.

Ethvert af Skibene skal altid have en Redningsbaad klar til hurtig Affiring og en Besætning af Vagtmandskabet klar til at falde paa den.

Iøvrigt skal alle Fartøjer om Dagen saa vidt mulig føre deres egen Besætning.

Om Natten og i daarligt Vejr skal Fartøjsbesætningerne være forsynede med Stortrøjer eller Regntøj.

Fartøjer, som henter Officerer i Land eller i andet Skib, maa ikke vente mere end 10 Minutter, naar ikke andet er befalet.

Fartøjsbesætningerne skal have tilstrækkeligt Kendskab til det gældende Fartøjsceremoniel, til eget Skibs og Fartøjs Kendingssignaler.

Bjærgemærsk skal forefindes i Vedetbaade agter.

Orlogsflaget skal føres indenfor Flagtid af ethvert Fartøj, som ikke er at betragte som Arbejdsfartøj.

Naar Dampbarkasser (Motorbaade) er i Vandet, og Eskadreøvelser er ansatte paa Ugeøvelsesprogrammet, haves Dampbarkasserne og Motorbaadene klare til den til Eskadreøvelserne ansatte Tid.

12. Tjenesten i Torpedobaads- og Undervandsbaadsflotillerne.

Hver af Flotillecheferne er bemyndiget til for sit Vedkommende at ordne Tjenesten i den ham underlagte Flotille i Overensstemmelse med den Kommanderendes Bestemmelser.

Naar Flotillerne er til Ankers eller i Havn, har en Baad af hver Flotille Tjeneste turvis et Døgn ad Gangen. Tjenestetorpedobaaden fører om Dagen Tjenesteflag, om Natten 2 hvide Lanterner over og under hinanden og skal være klar til at afgaa paa kort Varsel.

Under Ophold ved Orlogsværftet kan Tjenestetorpedobaaden have slukkede Fyr, men skal have alt klart til hurtig Opfyring.

Landlov for Besætningerne ordnes af Flotillecheferne under Hensyn til de foreliggende Forhold. Naar Baadene er fortløjede ved Bolværk, er Flotillecheferne som Regel bemyndiget til at give Landlov uden forinden at indhente Tilladelse.

13. Radiotelegrafstationer.

Indtil videre gælder følgende Bestemmelser for Radiotelegrafstationernes Virksomhed.

a. Skibsddivisionen og Krydserdivisionen.

Stationerne holdes normalt aabne fra Kl. 6 Morgen til Kl. 10 Aften.

Under Gang og under Natmanøvre til Ankers lukkes Stationerne dog kun efter særlig Ordre.

Naar Skibsdivisionen og Krydserdivisionen er samlet, kan Vagten i Tiden fra Kl. 10 Aften til Kl. 6 Morgen, samt naar almindelig Landlov er givet, deles i Henhold til *særlig Eskadreordre*.

Afløsningen foregaar efter følgende Regler:

Den fratrædende Station maa ikke lukkes, naar en Telegramudveksling mellem den og en anden Station ikke er afsluttet.

Forinden en Station lukkes, skal det Skib, hvis Station skal overtage Tjenesten, pr. Signal melde, at dets Station er besat og aaben.

Under Ophold ved Orlogsværftet holdes Stationerne lukkede, forsaavidt der ikke skal afholdes Øvelser med dem.

b. Mineskibes og Torpedobaades R-T-Stationer.

Paa Grund af de særlige Forhold overlades det Chefen for Mineskibet og Flotillecheferne at ordne Tjenesten ved de respektive R-T-Stationer. Som almindelig Regel gælder, at den Kommanderende underrettes ca. $\frac{1}{2}$ Time før en R-T-Station lukkes, og at en R-T-Station, som atter aabnes, straks søger Forbindelse med den Kommanderendes R-T-Station. Hvor flere R-T-Stationer er samlede med indbyrdes Signalforbindelse, kan Tjenesten efter den ældste tilstedeværende Chefs Bestemmelse overtages af en Station paa disse Stationers Vegne; den indberetter da til den Kommanderendes R-T-Station om, hvilke Enheder den staar i Signalforbindelse med.

I „Bestemmelser vedrørende Betjening og Behandling af Radiotelegrafstationer i Flaadens Skibe“ udtales, at: „ethvert afsendt eller modtaget Telegram, der ikke er til Øvelse, skal holdes strængt fortroligt“.

For at sikre denne Bestemmelsses fulde Overholdelse iagttages,

- 1) at de (Befalingsmænd og Menige), som i Tjenestens Medfør faar med Radiotelegrafvæsenet at gøre, skal underskrive de fra Staben udleverede Løfteedsformularer, som derefter vil være at opbevare af Cheferne.
- 2) at Adgang til Radiotelegrafrummene skal være strengt forbudt alle Uvedkommende.

14. Kommissioner, særlige Hverv m. m.

For i saa vid Udstrækning som muligt at give Officerer og Ligestillede Lejlighed til direkte at gøre sig bekendt med de forskellige Prøver og Forsøg, som skal afholdes i Eskadren, samt fremkomme med Forslag til Afholdelsen af disse og til saadanne Forandringer vedrørende Personellet, Materiellet eller de givne Bestemmelser og Reglementer, som maatte anses for hensigtsmæssige, nedsætter den Kommanderende Kommissioner til Behandling af de forskellige Sager, der maa henregnes under deres Virksomhed.

a. Navigations- og Signalkommission.

b. Radiotelegrafkommission.

c. Artillerikommission.

d. Torpedo- og Søminekommission.

e. Maskinkommission.

Dommere ved Konkurrenceskydning med Torpedoer:

C.

Eskadrekorpse.**1. Eskadre-Brandkorpset.**

Dette formeres af alle Eskadrens Brandkorps, dog møder kun det tjensthavende Skibs Læge.

Om Dagen etableres Brandkorpset af Fritørns-skiftet paa Vagtkvarteret; efter Køjernes Udgivelse etableres det af Vagtskiftet, medens det andet Skifte løser af paa Posterne og overtager Vagten.

Paa Signal „Send Brandkorpset til ...“ afgaar Brandkorpse til Brandstedet eller til signaleret Sted, hvor de underlægger sig Chefen for det samlede Eskadre-Brandkorps,

Mineskibes og Torpedobaades Brandmandskab indgaar ikke i Eskadre-Brandkorpset.

2. Eskadre-Landgangskorpset.

Dette formeres i Overensstemmelse med særlig *Eskadre-ordre*, i hvilken er anført Korpsets Sammensætning og Inddeling m. m.

Til Landgangskorpset hører den samlede Eskadremusik. Hornblæsere medfører tillige Signalthorn.

Saafermt Ordre gives til, at Eskadremusikken ikke skal deltage, møder kun Hornblæserne medførende Signalhorn og Tromme. Konstablerne og de Menige indtræder paa deres Plads i Geledet, hvor der skal holdes blind Rode, naar de afaar til Eskadremusikken.

Naar ej andet befales, er Paaklædningen den for Dagen gældende, uden Stortrøje, men med Brødpose over venstre og Feltflaske over højre Skulder.

Naar Eskadremusikken medføres, følger værnepligtige Hornblæsere og de Konstabler og Menige, der hører til Eskadremusikken, med Befalingsmændene i Paaklædning, hvad Beklædningsstykkernes Farve angaar.

Officerer og Underofficerer af 1. Kl. bærer under Felttjeneste, Marchture og lignende Jakke, under Parade og Præsentation Frakke. Naar Mandskabet er i hvidt, bæres hvide Benklæder.

Enhver geværbevæbnet medfører 20 løse Patroner i Patronholder.

Befalingsmændene samt de ved Eskadremusikken ansatte Konstabler og Menige bærer Sabel og Revolver. Officererne medbringer Dobbeltkikkert til Felttjeneste og lignende.

Signalgasterne medfører Haandflag. De bevæbnes med Revolver.

Oppasserne bevæbnes med Sabel.

Ambulancegasterne bærer Genferbind.

Paa Signal „Eskadre-Landgangskorpset skal formeres“, armeres Dampbarkasserne (Motorbaade) og de til Korpsets Transport udsatte Fartøjer. Saasnart Fartøjerne er fuldt udhalede og bemandede, afaar de til Kommandoskibet, hvor de underlægger sig Chefen for Eskadre-Landgangskorpset. Denne melder sig til den Kommanderende for at erholde de fornødne Instruktioner, og gaar derefter med Faneløjtnanten i det førende af Kommandoskibets Fartøjer.

Chefen for Eskadre-Landgangskorpset leder ved Signaler Bevægelserne mod Land. Signalerne gives og besvares ved Haandflag efter Fartøjssignaltavlerne.

D.

Uddannelsen i Eskadren.

Formaalet med Eskadrens Øvelser er at uddanne Besætningerne saaledes:

- 1) at hver Mand er fortrolig med sin Pligt og Gerning under forskellige Forhold, navnlig under Kamp, og opnaar saa stor Færdighed som muligt i Udførelsen af sin Gerning;
- 2) at hvert Skib med sin Besætning udgør et samlet Hele, hvis enkelte Led arbejder saaledes sammen, at intet — end ikke Virkningen af en Fjendes Vaaben — kan bringe Samarbejdet til at ophøre;
- 3) at Eskadren udgør et samlet Hele, hvis Enheder, hvad enten de er samlede eller spredte, virksomt understøtter hverandre til Løsningen af Eskadrens Opgaver.

For at give Mandskabet Interesse for de forskellige Eskadreøvelser holdes der, umiddelbart før Øvelserne, korte oplysende Foredrag om disse af Officerer. Paa hensigtsmæssigt Sted ophænges et Kort, hvori Mandskabet kan følge Skibets Bevægelser.

1. Artilleriøvelser.

I „Reglement og Vejledning for Uddannelse i Skydning med Kanon“ (approberet af Marineministeriet) er angivet Formaalet med disse Øvelser samt Fremgangsmaaden saa-

vel ved de indledende Artilleriøvelser som ved Skydeøvelserne, hvis Omfang er angivet ved de af Ministeriet approberede Skydeprogrammer.

For at fremme Kappelysten er der fastsat Præmier for de bedste Skytsbesætninger i Eskadren og Udmærkelsestegn for de bedste Skytter. Endvidere findes der Udmærkelsestegn for Skibe, der ved de afsluttende Fægtningsskydninger opnaar det højeste Pointtal, naar dette og Træfferprocenten er højere end et af Ministeriet fastsat Minimum.

For at fremme Øvelsen i Materiellets Betjening, og navnlig for at fremme Ladningens, og dermed Skydningens, Hurtighed, afholdes der i Kystforsvarsskibe og Krydsere hver Øvelsesdag, Lørdag undtagen, Ladeøvelser med alle Kanonbesætninger til Skyts, der er forsynet med Hurtigladningsapparat, mindst i 1 Time pr. Kaliber.

Ved alt svært og mellemsvært Skyts, der ikke er forsynet med Hurtigladningsapparat, erstattes Øvelser med dette med Øvelser i Ammunitionsophejsning og -tilførsel.

Afstandsmaaling og Indikatorbetjening indøves ligeledes af det dertil udsatte Personel hver Øvelsesdag (Lørdag undtagen) i en Time.

Samtlige disse Øvelser kan kun bortfalde efter Ordre eller Tilladelse fra den Kommanderende, eller — saafremt Skibene er detacherede — naar tvingende Grunde træder i Vejen derfor.

Skema over de ved Hurtigladningsøvelserne opnaaede Resultater indføres hver Uge paa det dertil bestemte Skema, som cirkulerer blandt Skibene og sendes tilbage til den Kommanderende i udfyldt Tilstand.

Endvidere indsendes hver Lørdag Fm. til den Kommanderende, paa de dertil bestemte Blanketter, en Opgørelse over de i Ugens Løb afholdte Skydninger. Resultater af Skydningerne indsendes i samme Form, som de skal udregnes, og indføres i Skydeprotokollerne saa hurtigt som muligt efter Afslutningen af de paagældende Skydninger.

Oversigtsskema føres og ophænges i Skibene til Oplysning for Besætningen.

For at indøve de ved Artilleriet ansatte Befalingsmænd

i Ildledning og Bedømmelse af Maalets Afstand, Kurs og Fart, samt af Betjeningsmandskaberne i Sigtning, Skytsbetjening, Afstandsmaaling og Brug af Meddelelsesmidler, afholdes endvidere Øvelser i Sigtning og Ildfordeling.

2. Torpedoøvelser.

I „Torpedoskydereglement for Flaaden“ (approberet af Marineministeriet) er angivet Formaalet med disse Øvelser og Bestemmelser for deres Udførelse, Omfang m. m.

Det reglementerede Antal Skud, der skal afgives paa et Togt, fordeles som Regel med en Skydedag mindst hver 14. Dag.

I Eskadre udføres Konkurrenceskydning med Torpedoer fra Torpedobaade efter Regler, som er angivet i Torpedoskydereglementet. Den Baad, der opnaar det højeste Pointstal, faar, hvis dette er større end et af Ministeriet fastsat Minimum, et Udmærkel-ses tegn. I den Baad, hvis Torpedomateriel har været bedst holdt og bedst betjent, erholder Torpedobetjeningspersonellet Præmier.

Dommerne bestemmes af den Kommanderende. Se Side 42.

3. Mineøvelser.

- a. Selvvirkende Stødminer skal før Udlægningen enten være forsynede med Bøjer eller være forbundne med Mellemhaler.

- b. Ved Klargøring til Kastning af **S**elvirkende Miner fra Torpedobaade noteres Numrene **p**aa Minerne og deres Placering i Torpedobaadene, og **O**p**l**ysning herom underskrevet af Torpedobaadschefen **a**fleveres til Chefen for Mineskibet.

Den Torpedobaadschef, som skal lede Udlægningen af Minerne fra Baadene, giver om muligt Chefen for Mineskibet en Skitse af eller Oplysning om **M**inelineernes Plads og Minernes Numre i Linierne; kan dette ikke gøres, eller sker Forandringer i den angivne Placering, giver han snarest efter Udlægningen Mineskibet skriftlig Underretning om Minernes Placering i **M**inelineerne.

- c. **M**inestrygning bør (under Øvelser) ikke foretages fra lægt ud mod dybt Vand, da Minerne derved let kan gaa tabt.

Under Minestrygning skal de strygende Fartøjer saa vidt muligt opgive Pladsen for Strygningens Begyndelse og Ophør samt Kursen under denne, samt endelig det Sted, hvor Mellemhalerne kastes los eller bjerges; dette Sted skal bestemmes saavel ved Bøje som ved Mærker.

Ovennævnte Pladsbestemmelser og enhver Oplysning af Betydning for Optagning af Minerne, derunder Antal og omtrentlig Beliggenhed af eventuelle Afmærkningsbøjer for den ryddede Passage, skal af den ældste af Cheferne for de strygende Fartøjer straks tilstilles Mineskibet skriftligt.

- d. Kun under Mineøvelser, der er saaledes anlagte, at det er **u**d**e**l**u**k**k**e**t**, at neddykkede Undervandsbaade uforvarende kan komme til at paasejle en Mine, maa **l**a**d**e **M**arkeringsminer anvendes.

Af Hensyn til **M**arkeringsminerne skal det nøje iagttages, at intet Mine- eller Kabelmateriel bringes ud af Vandet under Øvelserne af andet end det til Mineskibet hørende Personel (herfra dog undtaget løsrevne Miner, se Pkt. g).

- e. **S**prængning af en **M**arkeringsmine ved Paa-sejling af et Skib markeres ved et løst Skud med Rev. K. eller P. K., samtidigt noteres Tiden og om muligt tages Pladsbestemmelse.

- f. Ved al Gennemsejling af Minespærringer noteres de fornødne Tider, og Pladsbestemmelse tages. Skitse over Skibenes Ruter over Spærringen indsendes til den Kommanderende.
- g. Miner, som løsriveres forinden eller ved Kystforsvarsskibenes Passage af en Minespærring, søges snarest indbjergede, om fornødent ved Skibenes og Torpedobaadenes Foranstaltning, saafremt Mineskibet er fraværende.

4. Fægtningøvelser.

Formaalet med disse Øvelser er at indøve Skibscheferne i at udnytte deres Skibes offensive og defensive Egenskaber under Dagkamp paa den bedste Maade, samtidig med at Artilleriofficererne indøves i Ildledning og Besætningerne i Vaabnernes Betjening.

Udførelse: Den Styrke, som deltager i Øvelsen, deles ved særlig Disposition i 2 Grupper. Øvelsen afholdes først paa Steder, hvor der er god Plads, og hvor Farvandet ikke lægger Hindringer i Vejen, senere overgaaes til Øvelser, hvor Farvandets Natur faar Indflydelse.

Gangen i Øvelsen vil eventuelt blive bestemt ved særlig Disposition.

Øvelsen afholdes under klart Skib, Ordre om Skarp, Maal o. s. v. gives, og Skydningen markeres ganske som under virkelige Forhold.

For Ildledelsens Vedkommende skal Hovedvægten lægges paa Øvelse i Afstandsbestemmelse og Betjening af Meddelelsesmidler.

For hvert Minut fra Øvelsens Begyndelse noteres den maalte Afstand.

Klokkeslætssignal gives saa vidt muligt før og efter Øvelsen, for at man kan være i Stand til at sammenligne de i de forskellige Skibe maalte og beregnede Afstande.

Til Fremme af den senere Bedømmelse af Manøvren bestemmes Skibenes Pladser ved kontinuerlig Vinkelmaaling, ligesom Tiden noteres for hver Pladsbestemmelse, for Torpedoudskydning og i det hele for alt, hvad der kan være af

Betydning for senere at give et samlet Overblik over Manøvren.

Artilleriskydning og Torpedoskudøjeblik markeres som i Skemaet over Kampregler angivet.

Naar det i Dispositioner for Fægtningsøvelser er bestemt, at Navigering og Styring skal foregaa fra Kommandotaarnet, gælder dette kun, naar Partierne er indenfor 7000 m Afstand.

Efter Øvelsen indsendes til den Kommanderende fra hver Partifører fuldstændig Rapport med nødvendige Situationsplaner over hele Øvelsen, samt udfyldt Skema paa de dertil bestemte Blanketter.

5. Øvelser mellem Skibe og Torpedobaade.

Torpedobaadene bryder gennem Linien.

Naar Torpedobaadene marcherer paa Siden af Eskadren, og der gives Signalet „Gennembryd Linien“ og Kendings-signal for den Division, som skal bryde igennem, udføres Manøvren ved at:

Nr. 1 gaar gennem forreste Mellemrum.

Nr. 2 gennem næstforreste Mellemrum.

Nr. 3 gennem agterste Mellemrum.

Marcherer der en Torpedobaadsdivision paa den Side af Linien, hvortil Gennembrud finder Sted, tager den gennembrydende Division Plads mellem Linien og den marcherende Torpedobaadsdivision.

Naar Forholdene gør det nødvendigt eller ønskeligt, er det Torpedobaadene tilladt at bryde gennem Linien.

Torpedobaadsangreb.

I Skibene indøves den rette Benyttelse af Projektørerne og Ledelsen af Antitorpedobaadsskytsgrupperne.

I Torpedobaadene indøves Angrebstaktiken, der sigtes med Torpedorørene, og Torpedoskud markeres. For at kunne drage Slutninger om Øvelsernes Resultater anstilles en Del Observationer, som er nødvendige til en Bedømmelse af Torpedoskudsresultaterne.

Løvrigt iagttages følgende:

a. Torpedobaadene.

1) Naar ikke anden Bestemmelse er truffet for Øvelsen, holdes Baadene fuldstændig mørke under Angrebet, indtil det Øjeblik, da de fastholdes af en Lyskegle eller, hvis dette ikke sker før 1ste Torpedoskud, da indtil dette Øjeblik. Derefter sættes Skibslysene.

2) Hvis Lyskeglen fra et Skib skulde medføre Fare for en Torpedobaads sikre Navigering, skal der fra Baaden gives et langt Stød i Dampfløjten. Lyskeglen vil da blive løftet eller blændet.

3) Kommer en Baad i Nød, gør den Nødsignal, bestaaende af flere Nødraketter og røde Blus. Disse Nødsignalmidler skal under alle Natøvelser være klare til øjeblikkelig Brug. Naar Nødsignal gives, afbrydes Øvelsen øjeblikkeligt, og alle, der kan, iler til Hjælp.

4) Torpedobaadene skal under Natøvelser have en lille Tøndebøje i Bøjereb fastgjort til et hensigtsmæssigt Sted paa Baaden. Bøje og Reb skal være klar til at løbe ud for det Tilfælde, at Baaden paa Grund af Havari pludselig skulde synke.

5) Torpedobaadene skal, naar ikke andet befales, under alle Natøvelser have Stevnpuderne paasatte.

6) Ethvert Torpedoskud markeres:

fra 1. Baad i Divisionen ved hvid Lyskegle

"	2.	"	"	grøn	"
"	3.	"	"	rød	"
"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"

Skuddene skal være sigtede. Tidsforløbet mellem 1ste og 2det Skud observeres ved Hjælp af Stoppeur og noteres, og for hvert Skud gisses eller maales Afstanden til Sigtepunktet.

Til Brug ved den senere Bedømmelse af Skudresultaterne udfyldes Skemaer af den paa Side 53 angivne Form i den Udstrækning, som Angrebets Karakter (mod ankerlig-

gende eller mod bevægeligt Maal) kræver. Maalte Afstande understreges paa Skemaet. Skemaerne indsendes, naar Omstændighederne ikke forbyder det, Morgenen efter Angrebsøvelsen gennem det angrebne Skib til den Kommanderende (et Skema for hvert Skib).

Undervandsbaade, der om Natten benyttes som Torpedobaade, skal saavidt muligt følge samme Regler.

b. Hovedstyrkens Skibe.

1) Naar ingen anden Ordre er givet fra den Kommanderende, holdes Skibene fuldstændig mørke, indtil det Øjeblik, da en Torpedobaad opdages. Der gaaes Vagt efter Aarvaagenhedsrullen, idet dog af Kanonbesætningerne kun Vagtskvarterets møder.

2) Med Hensyn til Skytsets og Projektørernes Anvendelse henvises til efterfølgende Afsnit: F.

3) Projektørerne maa ikke anvendes paa en saadan Maade, at den almindelige Skibsfart forulempes derved.

Naar en Torpedobaad under Angreb skønnes at være inde paa 300 m Afstand eller derunder, maa en Projektør ikke holdes paa den eller rettes mod den, men skal blændes eller løftes; samtidig skal der tændes en Lanterne i hver Stevn, og under Gang sættes Skibslysene.

Giver en Torpedobaad et langt Stød i Dampfløjten, skal den paagældende Projektør øjeblikkelig blændes eller løftes.

4) Under Angrebsøvelser øves Afstandsmaaling til Baadene.

5) Under alle Angreb — saavel om Dagen som om Natten — anstilles de til Bedømmelse af den blinde Torpedoskydning nødvendige Observationer.

Under Angreb under Gang skal de angribende Baade derfor pejles, saa at Pejling om muligt kan opgives i det Øjeblik, da de forskellige Torpedoskud markeres.

Under de udvidede og frie Angreb anstilles tillige Observationer til Bedømmelse af Beskydningen af Torpedobaadene. Skema efter Side 54 føres og indsendes til den Kommanderende.

Torpedobaadsskema.

Torpedobaaden

den

19

Sted

Disposition Nr.

Skud Nr.	Omtr. Kl. for Angreb	Apparat Stævn el. Dæks	An- grebne Skib	Sigte- punkt	Maalets gissede Fart	Gis. Kurs- vinkel paa Sigteappar.	Gis. Højde	Torpe- doens Fart	Tidsforløb mellem 1. og 2. Torpedoskud	Baa- dens Fart	Gis. eller maalt Afst. til Maalet	Pejling til Baaden indfør. af Vagtschef	Anm.

Torpedobaadsangreb den / 19

Skib Sted Vind Vejr Skibets Skibets Torpedob. Disposition
 retv. Kurs Fart Fart Nr.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Klokkeslæt og Angrebets omtr. Retn. mod Skibet	Antal Baade i Angreb; Antal Pro- jektører, der kunde bære	Afstand paa hvilken Baadene blev observ. (Angivet paa Grundlag af Afstmlg. og Dataerne i Rubr. 4 og 7)	Tiden for effektiv Be- skydning af Baadene indtil 1. og 2. Torpedosk. blev afg. af Førerb.	Projektør og Kanongr. Nr.	Belyste og beskød Torpedo- baad,	der afgav de 2 første Torpedosk. paa Afstand henholdsvis.	Med Resultat + (Træffer) ÷ (Forbier)	Afvigel- serne var + (foranfor) ÷ (agtenfor) Skibets Midte	Anmærkning
				1					
				2					
				3					
				4					
Af Kanongr. 1 kunde bære				cm K.	mm P. K.	mm P. K.			
—	2	—		—	—	—			
—	3	—		—	—	—			
—	4	—		—	—	—			
							Artillerileder — Vagtchef.		

Artillerilederen opgiver og lader notere Data til Rubrikkerne 1, 2, 3 og 4. De i Rubrikken 4 angivne Tider tages ved 2 Stoppeure, og er de Tidsforløb, der forløber fra det Øjeblik, da Baadene er effektivt belyste, og indtil de Øjeblikke, da henholdsvis 1. og 2. Torpedoskud afgives fra Førerbaaden.

Gruppekommandørerne opgiver Data til Rubrikkerne 5 og 6 og hvilke Kanoner af Gruppen, der kunde bære.

Vagthefen pejler Baadene, naar de afgiver Torpedoskud. Pejlingen indføres i Torpedobaadsskemaet. Han beregner Torpedotræfningen ved Hjælp af Pejlingen og de af Torpedobaadscheferne i Torpedobaadsskemaerne opgivne Data, og udfylder Rubriker 7, 8 og 9.

c. Forpostskibene.

De for Hovedstyrken gældende almindelige Bestemmelser, Pkt. 1—4, gælder ogsaa for Forpostskibene. Bestemmelserne under Pkt. 5 bringes kun i Anvendelse, naar Forposttjenesten udføres af et af de større Skibe.

Naar Torpedobaadene passerer Forpostskibenes Spærrekegle under Angreb paa Hovedstyrken, angives paa Skemaet Tidspunktet for Torpedobaadenes Passage af Spærrekeglen, samt under Pkt. 4 Tiden for den effektive Beskydning under Passagen.

For hver Baad, der passerer Spærrekeglen, afgiver Forpostskibet, saavel til Ankers som under Gang, et løst Skud med 37 mm Rev. K. Naar første Baad passerer den inderste, faste Spærrekegle, viser Forpostskibet Signalet „Vanda“ med elektriske Bogstavlanterner eller, i Mangel deraf, med almindelige Lanterner.

d. Patrouillen.

Patrouilletjenesten besørges som Regel af Eskadrens Dampbarkasser. Patrouillefartøjerne skal føres af Befalingsmænd; de skal være forsynede med Kompas, Lod, Kortskitse, kraftig Blinklanterne, røde Blus, Raketter, Bjergemær, Liste over Patrouillesignalerne, Anker med Tov m. m.

Forinden Afgang fra Skibet skal Føreren instrueres, saaledes at han ved Lethed kan finde sin Plads i Patrouille-

linien. Naar ikke andet befales, skal Baadene snarest opankres paa Plads og derefter, naar alt er i Orden, afgive Signal „Alt vel“ (se nedenfor).

Ses rekognoscerende Baade, maa Patrouillen undgaa at henlede Opmærksomheden paa sig, og saasnart det kan ske uden Fare for Opdagelse, afgive Signalet „Jeg ser rekognoscerende Baade“ (se nedenfor).

Ses angribende Baade, beskydes disse; samtidig afgives en hvid Lyskugle, hvilket er Signal til, at Spærrekeglen skal vises. Patrouillebaadene letter og søger, efter forudgivne Instrukser, ud af Skibenes Ildlinier. Opgives Angrebet, inden Torpedobaadene har passeret Spærrekeglen, indtager Patrouillen atter sin Plads og giver Signal: „Angribende Baade trækker sig tilbage“. Gennemføres Angrebet, afventer Patrouillen Signal fra den Kommanderende til atter at indtage sin Plads, eller til at gaa om Bord.

Mandskabet i Patrouillebaadene skal have Redningsbælter paa. En klar Lanterne skal være klar til øjeblikkelig Visning for det Tilfælde, at en Torpedobaad stævner mod Patrouillebaaden.

Signaler.

Alt vel	En Række lange Blink.
Rekognoscerende Baade	„ „ korte „
Rekognoscerende eller angribende	
Baade trækker sig tilbage.....	En Række korte og lange Blink.
Angribende Baade	En Lyskugle.

6. Øvelser med Undervandsbaade.

Under alle Øvelser, hvori Undervandsbaade deltager, iagttages Marineministeriets Bestemmelser af 4/6 1913 vedrørende Undervandsbaades Bemanding, Sejlads og Øvelser.

Oplysninger om Undervandsbaades Angreb mod Skibe (eller Torpedobaade) indføres paa Skemaer af nedenstaaende Udseende.

Undervandsbaadsangreb

Disposition $\mathcal{N}_2$

den

Skib

Sted

Vind

Vejr

Skibets Kurs

[illegible]

Skemaet indsendes af den angribende Undervandsbaad til det angrebne Skib (1 Skema for hvert angrebet Skib) udfyldt med de Oplysninger, som kan gives fra Undervandsbaaden. I Skibet paaføres de Oplysninger om Observation og markeret Beskydning af Undervandsbaaden, som foreligger dels fra Skibet selv, dels fra Naboskibe (Torpedobaade), saa nøje som disse Oplysninger kan skaffes, samt Oplysning om den beregnede Torpedotræfning. Det fuldstændigt udfyldte Skema indsendes derefter til den Kommanderende.

Under Øvelser, hvor Undervandsbaadsangreb kan forventes, gives der nedenstaaende Signaler den vedføjede Betydning:

C.	Jeg ser Undervandsbaad for om Styrbord.
F.	” ” agter ”
G.	” ” for om Bagbord.
H.	” ” agter ”

Disse Signaler maa under Øvelser under Gang ikke vises, før den, der har Ansvaret for vedkommende Skibs (Baads) Manøvrer, har erkendt, at det er en Undervandsbaads Periskop, som ses.

Signalerne forbliver viste, saalænge Periskopet ses.

I det Øjeblik, et Periskop opdages, affyres endvidere et løst Skud med 37 mm Rev. K. eller P. K.

Dispositionerne for 2 indledende Undervandsbaadsøvelser samt for Torpedoskydning fra Undervandsbaade mod bevægeligt Maal, dækket af Torpedobaade i Sikringsorden, er staaende. Disse Undervandsbaadsøvelser benævnes Nr. 1, 2 og 3 og udføres som angivet nedenfor.

Undervandsbaadsøvelse Nr. 1.

Angreb paa Skibe til Ankers med opankret Patrouille.

Skibene ligger til Ankers paa et Sted, hvor Vanddybden i en Sømil Omkreds er over 10 m.

Saafremt Øvelser foretages i Sundet, da mellem Hveens Sydpynt og Saltholms Nordpynt eller i Køge Bugt.

Imellem 2 Skydeballoner eller Mærkefartøjer er etableret en opankret Patrouille. Afstanden mellem Skydeballonerne eller Mærkefartøjerne skal være saa stor, at Afstanden mellem Patrouillefartøjerne bliver 400 m.

Undervandsbaadene skal passere mellem Skydeballonerne (Mærkefartøjerne) for at rette Angreb mod Skibene.

Saavel i det Skib, som angribes, som i Undervandsbaadene tages de fornødne Observationer til Bestemmelse af Torpedotræfningen. Torpedoskud markeres med Fløjt med Sirenen.

Saalænge Angreb kan modtages, skal internationalt T være hejst i alle Skibene.

Skema over Angrebene, forsynet med de Bemærkninger, hvortil Øvelsen giver Anledning, indsendes til den Kommanderende.

Undervandsbaadsøvelse Nr. 2.

Angreb paa Skibe under Gang.

Skibe og Fartøjer staar i Sikringsorden Nr. 2 paa støt Kurs frem og tilbage paa en forud bestemt Rute af mindst lige saa mange Sømil Længde, som der er angribende Undervandsbaade.

Saavel i det Skib, der angribes, som i Undervandsbaadene tages de fornødne Observationer til Bedømmelse af Torpedotræfningen. Torpedoskud markeres ved Uddykning og Fløjt med Sirenen.

Saalænge Angreb kan modtages, skal internationalt T være hejst i alle Skibe og Fartøjer.

Skema over Angrebene, forsynet med de Bemærkninger, hvortil Øvelsen giver Anledning, indsendes til den Kommanderende.

Øvelsen maa kun foretages, naar et Kystforsvarsskib er synligt med blotte Øjne i mindst 1,5 Sø mils Afstand.

Undervandsbaadsøvelse Nr. 3.

Torpedoskydning fra Undervandsbaad mod et Torpedomaal, dækket af Torpedobaade i Sikringsorden Nr. 2.

Et Felt, hvis Udstrækning i Længde og Bredde er ca. 1 Sømil, gennemsejles paa forskellige Kurser — liggende mellem henholdsvis N. E. og N. W., eller S. E. og S. W. — af en Baad, der slæber et Torpedomaal i en Slæber paa 300 m Længde, dækket af Torpedobaade, gaaende i Sikringsorden Nr. 2, dog kun paa den Side af Maalet, fra hvilken Angreb kan ventes, og hvorom Bestemmelse er truffen, forinden Øvelsen paabegyndes.

Saafermt Øvelsen foretages i Sundet, ligger Feltet af Hensyn til eventuelt Eftersøgning af Torpedoer i Retning Hveens Sydpynt—Saltholms Nordpynt og ca. $\frac{1}{2}$ Sømil paa hver Side af denne Linie; dets sydlige Grænse er Marmor kirken—højre Kant af Middelgrundsfortet.

Maalets Fart maa varieres paa den i Torpedoskyderelementet foreskrevne Maade.

Slæbebaaden fører de for en Ledsagebaad for Undervandsbaade reglementerede 2 røde Flag.

Undervandsbaadene skal angribe Torpedomaalet med Torpedoer, der er indstillede til at gaa i 4 m Dybde. Naar en eller begge Torpedoer er affyrede, tilkendegiver Undervandsbaaden dette ved Uddykning og Fløjt med Sirenen. Naar Torpedoen eller Torpedoerne har passeret Maalet, lader Slæbebaaden dette gaa med Bøje paa Tampen af Slæberen, følger Torpedo-Kølvandet og lægger sig ved den

nærmeste Torpedo. Som Signal for, at Slæbebaaden ligger ved Torpedoen, nedhales de 2 røde Flag.

Iøvrigt anvendes de i Regler for Torpedoskydning anførte Signaler for Bundgængere m. m.

Kun een Undervandsbaad ad Gangen maa dykke og gaa i Angreb mod Maalet. Øvrige deltagende Undervandsbaade skal holde sig uddykkede udenfor Feltet.

Det er tilladt Maalet ved Kursforandringer at søge at undgaa at blive ramt af Undervandsbaadens Torpedoer, naar en af Torpedobaadene har givet Signal for Opdagelsen af Periskoperne, hvorimod det efter dette Øjeblik ikke er Torpedobaadene tilladt at dreje eller manøvrere, med mindre Fare for Kollision med Undervandsbaaden nødvendig gør det.

Naar Angreb kan modtages, skal internationalt T vaje i Torpedobaadene.

Torpedoerne bjerges efter Forholdene enten af en af Torpedobaadene eller af Undervandsbaadene.

Træfningen opgives fra Maalet.

Torpedobaadene assisterer ved Oppumpningen af Torpedoer — eventuelt ved fra Orlogsværftet at medtage Reservetorpedoer til Undervandsbaadene.

Skema over Øvelsen indsendes til den Kommanderende.

I Sundet maa Øvelsen kun foretages, naar Middelgrundsfortet er synligt fra Øvelsesfeltets Nordgrænse; uden for Sundet kun, naar en Torpedobaad er synlig med blotte Øjne i mindst 1 Sømils Afstand.

7. Signaløvelser.

Hurtigsignaleringsøvelser med Haandflag og Blinklanterner mellem Kystforsvarsskibene

I Øvelserne deltager Skibenes Signalunderofficerer og faste Signalgaster; en Liste over disse indsendes til den Kommanderende.

Fra den Kommanderende udgives til Skibene Bøger, hvorefter Signaleringen skal foregaa.

Hver Morgen opgives fra den Kommanderende den Side, der det paagældende Etmaal skal signaleres efter. Enhver af de paa ovennævnte Liste opførte Underofficerer og faste Matroser skal hver Dag og hveranden Aften afgive et Dag-signal og et Natsignal, hver bestaaende af 100 Bogstaver. Der signaleres saaledes hver Dag af alle og hver Aften af Vagtkvarteret. 1ste Signal er Sidens første 100 Bogstaver, 2det Signal de 100 næste Bogstaver og saa fremdeles.

Signalerne afgives, hvad enten Eskadren er til Ankers eller under Gang.

Signalet underskrives med den signalerendes Løbe-Nr.; dette er opført paa ovennævnte Liste.

Modtageren opskriver Signalet med Underskrift paa en almindelig Bloknote. Paa denne opføres endvidere Tiden for Signalets Modtagelse, taget paa et Stoppeur, Modtagere's Løbe-Nr., Afstanden mellem Skibene, om disse er til Ankers eller under Gang, Vejrforhold m. m.

Signalofficererne har Tilsyn med Øvelsens Udførelse og paaser, at Modtagelsen af Signalerne fordeles ligeligt og turvis mellem de signalerende.

De modtagne Signaler indsendes — saavidt muligt daglig — til den Kommanderende.

Et Skema med ugentlig Oversigt over Øvelserne udarbejdes ved den Kommanderendes Foranstaltning og tilstilles Skibene.

Præmiesignalering med Haandflag og Blinklanterne i Eskadren.

Konkurrencen afholdes mellem Signalhold bestaaende af de 2 yngste Signalunderofficerer og 4 faste Signalgaster fra hvert Skib.

Hvert Skib besætter 3 Stationer, A, B og C med 2 Mand — Nr. 1 og Nr. 2 — paa hver Station. Fra Station A signaleres til Station B, hvorfra der atter signaleres til Station C. Ved hver af Stationerne B og C skal være en tilsynsførende Officer.

Paa Station A udleveres der af Dommeren en forseglet Depeche, der efter Signal brydes og hurtigst muligt signaleres til den tilsvarende Station B, fra Station B sendes Depechen atter hurtigst muligt til Station C, der, saasnart Depechen er modtaget, lægger den i en Konvolut og afleverer den til den tilsynsførende Officer, der noterer Modtagelsestiden paa Konvoluten.

Fra Station C maa Deltagerne i Præmiesignaleringen ikke kunne aflæse de fra Station A under Præmiesignaleringen afgivne Signaler.

Derimod skal Ordre og Meddelelser om Begyndelse og Ophør af Præmiesignaleringens enkelte Depecher kunne signaleres mellem Stationerne A og C.

Naar Signal „B“ vises, gøres klar til Signalering. Naar Signal „B“ bjerges (slukkes), afleveres Konvoluten med Depechen til Signalholdene paa Station A, og Signaleringen paabegyndes; samtidig hermed sættes Stoppeuhre i Gang paa Station A. Naar Signaleringen fra B til C begynder, vises paa sidstnævnte Station Signalet „S“, som bjerges (slukkes) i det Øjeblik, Modtagelsen er sluttet. Ved Hjælp heraf noteres i A den samlede Tid for Depechens Signalering fra A over B til C. I C noteres Tiden for Modtagelsen af Depechen fra B.

Fra Station A over B til C afsendes ialt 6 Depecher om Dagen og 6 om Aftenen. Ved Depeche Nr. 1, 3 og 5 betjener Nr. 1 paa Stationerne Haandflagene eller Blinklanteren, og Nr. 2 dikterer eller skriver. Ved Depeche Nr. 2, 4 og 6 betjener Nr. 2 Haandflagene eller Blinklanteren,

og Nr. 1 dikterer eller skriver. Efter Depeche Nr. 2 flytter Besætningerne paa Stationerne A til B, fra B til C og fra C til A. Efter Depeche Nr. 4 flytter Besætningerne igen fra A til B, fra B til C og fra C til A. Hver Underofficer og Signalgast kommer saaledes saavel til at betjene Haandflagene (Blinklanternen) som til at skrive eller diktere 1 Gang paa hver af Stationerne A, B og C.

Signalstationernes Placering m. m. ordnes af Dommeren.

Paa Mellemstation B maa Afsendelsen af en Depeche ikke paabegyndes, før Modtagelsen er sluttet.

Ved Bedømmelsen af Signalerings-Konkurrencen vil hver Fejl i en Depeche bevirke et Tillæg i den samlede Tid af 20 %. Det Skib, hvis Signalhold opnaar kortest samlet Signaltid med Tillæg for Fejl i Depecherne, er det sejrende.

Dersom ovenstaaende Bestemmelse ikke overholdes fra en enkelt Station, diskvalificeres hele Signalholdet fra det paagældende Skib.

Brug af Kikkert er tilladt.

Præmier: 50 Kr. til hver Underofficer; 20 Kr. til hver af de faste Signalgaster.

8. Maskinøvelser.

I. Øvelser under Gang med ufuldstændig Maskine.

Nr. 1.

Paa Signal „Afhold Maskinøvelse Nr. 1“, afholdes Øvelse i Havari paa Cirkulationspumpen i den ene Maskine paa følgende Maade:

Farten sættes ved Signalets Nedhaling til 6 Knob. Naar Omskiftningen har fundet Sted, saaledes at begge Kondensatorer faar Kølevand fra en Cirkulationspumpe, hejses Signalet „Den Kommanderendes Ordre er i værk sat“.

Efter nærmere Ordre fra den Kommanderende vil det muligvis blive forsøgt at forøge Farten.

Naar Signalet "Afhold Maskinøvelse Nr. 1" tilintetgøres, sættes begge Cirkulationspumper i Gang. Naar dette er udført, hejses: „Den Kommanderendes Ordre er iværksat.“

Nr. 2.

Paa Signalerne „Afhold Maskinøvelse Nr. 2“ samt „Styrbord“ eller „Bagbord“, afholdes Øvelse i Havari paa Luftpumpen i den ene Maskine paa følgende Maade:

Ved Signalernes Nedhaling stoppes begge Maskiner, og Snekken sættes til i den signalerede Maskine. Naar dette er udført, hejses Signalet „Jeg er klar“. Naar Ballonen nedhales i Kommandoskibet, sættes den anden Maskine i Gang med Omdrejninger svarende til, at Skibets Fart bliver 8 Knob.

Naar Frakoblingen har fundet Sted, hejses Signalet „Den Kommanderendes Ordre er iværksat“.

Paa Signal „Tag Snekken fra og sæt den ufuldstændige Maskine i Gang“, stoppes Maskinen, der er i Gang, og Snekken tages fra. Naar dette er udført, hejses Signalet „Jeg er klar“. Naar Ballonen nedhales i Kommandoskibet, sættes begge Maskiner i Gang med Omdrejninger svarende til 8 Knob. Beordres større Fart, forøges Omdrejningerne paa den fuldstændige Maskine.

Naar Signalet „Afhold Maskinøvelse Nr. 2“ tilintetgøres, stoppes begge Maskiner, og Snekken sættes til i den signalerede Maskine. Naar dette er udført, hejses Signal „Jeg er klar“. Naar Ballonen nedhales i Kommandoskibet, sættes den anden Maskine i Gang med Omdrejninger svarende til, at Skibets Fart bliver 8 Knob.

Naar Luftpumpens Tilkobling har fundet Sted, hejses Signalet „Den Kommanderendes Ordre er iværksat“.

Paa Signal „Stands Maskinen og tag Snekken fra“, stoppes den fuldstændige Maskine. Naar Snekken er taget fra, hejses Signalet „Jeg er klar“. Naar

Ballonen nedhales i Kommandoskibet, sættes begge Maskiner i Gang med Omdrejninger svarende til den befalede Fart.

Nr. 3.

Paa Signalerne „Afhold Maskinøvelse Nr. 3“ samt „Styrbord“ eller „Bagbord“, afholdes Øvelse i Havari paa Højtryksglideren i den ene Maskine paa følgende Maade:

Ved Signalernes Nedhaling stoppes begge Maskiner, og Snekken sættes til i den signalerede Maskine. Naar dette er udført, hejses Signalet „Jeg er klar“. Naar Ballonen nedhales i Kommandoskibet, sættes den anden Maskine i Gang med Omdrejninger svarende til, at Skibets Fart bliver 8 Knob.

Naar Højtryksglideren er udtaget og Gliderkassedækslet paasat, hejses Signalet „Den Kommanderendes Ordre er iværksat“.

Paa Signal „Tag Snekken fra og sæt den ufuldstændige Maskine i Gang“, stoppes Maskinen, der er i Gang, og Snekken tages fra. Naar dette er udført, hejses Signalet „Jeg er klar“. Paa Signal „Farten bestemmes til 8 Knob“, sættes begge Maskiner i Gang med Omdrejninger svarende til 8 Knob. Beordres større Fart, forøges Omdrejningerne paa den fuldstændige Maskine.

Naar Signalet „Afhold Maskinøvelse Nr. 3“ tilintetgøres, stoppes begge Maskiner, og Snekken sættes til i den signalerede Maskine. Naar dette er udført, hejses Signal „Jeg er klar“. Paa Signal „Farten bestemmes til 8 Knob“, sættes den anden Maskine i Gang med Omdrejninger svarende til, at Skibets Fart bliver 8 Knob.

Naar Højtryksglideren er indsat og Gliderkassedækslet paasat, hejses Signalet „Den Kommanderendes Ordre er iværksat“.

Paa Signal „Stand Maskinen og tag Snekken fra“, stoppes den fuldstændige Maskine. Naar Snek-

ken er taget fra, hejses Signalet „Jeg er klar“. Paa Signal „Farten bestemmes til . . . Knob“, sættes begge Maskiner i Gang med Omdrejninger svarende til den befalede Fart.

Nr. 4.

Paa Signalerne „Afhold Maskinøvelse Nr. 4“ samt „Styrbord“ eller „Bagbord“, afholdes der Øvelse i Havari paa Højtryksstemplet i den ene Maskine paa følgende Maade:

Ved Signalernes Nedhaling stoppes begge Maskiner, og Snekken sættes til i den signalerede Maskine. Naar dette er udført, hejses Signalet „Jeg er klar“. Naar Ballonen nedhales i Kommandoskibet, sættes den anden Maskine i Gang med Omdrejninger svarende til, at Skibets Fart bliver 8 Knob.

Naar Højtryksstemplet er udtaget og Dækslet paasat, hejses Signalet „Den Kommanderendes Ordre er iværksat“.

Paa Signal „Tag Snekken fra og sæt den ufuldstændige Maskine i Gang“, stoppes Maskinen, der er i Gang, og Snekken tages fra. Naar dette er udført, hejses Signalet „Jeg er klar“. Paa Signal „Farten bestemmes til 8 Knob“ sættes begge Maskiner i Gang med Omdrejninger svarende til 8 Knob. Beordres større Fart, forøges Omdrejningerne paa den fuldstændige Maskine.

Naar Signalet „Afhold Maskinøvelse Nr. 4“ tilintetgøres, stoppes begge Maskiner, og Snekken sættes til i den signalerede Maskine. Naar dette er udført, hejses Signal „Jeg er klar“. Paa Signal „Farten bestemmes til 8 Knob“, sættes den anden Maskine i Gang med Omdrejninger svarende til, at Skibets Fart bliver 8 Knob.

Naar Højtryksstemplet er indsat og Dækslet paasat, hejses Signalet „Den Kommanderendes Ordre er iværksat“.

Paa Signal „Stands Maskinen og tag Sneken fra“, stoppes den fuldstændige Maskine. Naar Sneken er taget fra, hejses Signalet „Jeg er klar“. Paa Signal „Farten bestemmes til . . . Knob“, sættes begge Maskiner i Gang med Omdrejninger svarende til den befalede Fart.

II. Præmiefyring.

Præmiefyring i søgaaende Torpedobaade paa Eskadretogt eller selvstændigt Flotille- eller Divisionstogt.

Præmiefyringen afholdes i Henhold til særlige af Ministeriet approberede Bestemmelser.

Kontrollen ved Afholdelsen af Præmiefyringer i Torpedobaade.

1) Den Kommanderende giver Flotillechefen fortrolig Ordre om, naar Præmiefyring skal afholdes.

2) Paa det fastsatte Tidspunkt hejser Flotillechefen Signal „Afhold Præmiefyring“, og hejser samtidig „Betty“.

Baadens Næstkommanderende tager Post ved Maskinens Tællemaskine, og en Repetitør sættes ved Maskinlugen, men forøvrigt maa der ikke gøres nogensomhelst Forberedelse til Prøven.

3) I det Øjeblik, „Betty“ nedhales, aflæses Tællemaskinen, og Prøven paabegyndes.

4) 2 Minutter før Prøven skal afsluttes, hejses „Betty“, og Næstkommanderende og Repetitøren tager Post som ved Prøvens Begyndelse.

5) Nøjagtigt i det Øjeblik, Prøven skal ophøre, nedhales „Betty“ atter, og Tællemaskinen aflæses.

6) Resultatet af Prøven ledsaget af Oplysninger om Vind, Sø, Kullenes Beskaffenhed o. lign., indsendes af Flotillechefen (i Eskadre til Formanden i Maskinkommissionen).

7) Flotillechefen sørger for, at Baadene ikke løber i hinandens Køl vand og forøvrigt ikke generer hinanden.

9. Fartøjsøvelser.

Fartøjsøvelser bør drives gennemsnitlig mindst 3 Timer ugentlig, saa vidt muligt fordelt paa flere Dage.

Formaalet med disse Øvelser er at give Fartøjsbesætningerne Øvelse i Roning og Sejlads, samt at vække Kappe-lysten hos de forskellige Fartøjsbesætninger.

De Fartøjer, der skal deltage i samlede Fartøjsøvelser, inddeles i 1ste og 2den Kategori og opføres paa en Signaltavle.

Fartøjsøvelserne kan enten afholdes fra hvert Skib for sig eller som samlede Øvelser. I sidste Tilfælde begynder Øvelsen paa Signal „Afhold samlede Fartøjsøvelser“. Saa- fremt Signalet ikke ledsages af Kendingssignal for en be- stemt Kategori, deltager alle de paa Signaltavlen opførte Fartøjer i Øvelsen.

Med Hensyn til samlede Øvelsers Udførelse henvises til følgende Bestemmelser og Signaler, som findes anførte paa Signaltavlen. Hvert Fartøj skal være forsynet med en saa- dan Signaltavle.

1. Øvelsen ledes enten fra Kommandoskibet eller af den dertil bestemte Officer.

2. Naar Øvelsen skal begynde, samles Fartøjerne i Køl- vandsorden, naturlig Orden udfor Bb. Side af Kommando- skibet. Fartøjerne ro den korteste Vej til Samlingsstedet, hvor de indtage deres Plads i Nummerorden. Anvendes Dampbarkas som Repetitør, tager denne Plads paa Bb. Side af Linien, omtrent udfor Midten.

3. Som almindelig Regel gælder, at Fartøjerne baade under Roning og Sejlads om Eskadren gaar med Solen. De skal, naar Forholdene tillader det, gaa tæt foran for eller agten om Kommandoskibet.

4. Fartøjerne skal være fuldstændig udhaledede baade til Roning og til Sejlads og skal føre Flag. Hvert Fartøj skal derfor være forsynet med 2 Flag, det ene underslaaet under Flagspil, det andet paa Flagfald paa Storsejlsrundholtet.

5) Ledes Øvelserne fra Kommandoskibet, hejses Signalet „Fartøjerne ledes fra Kommandoskibet“, hvilket Signal bliver vajende under Øvelserne. Ledes disse derimod fra Fartøj, anvendes Haandflag — blaat og rødt. Saalænge Signalet vajer, aflæses Flagsignaler ikke efter Signalbogen, men efter den til Brug for Fartøjsøvelser udarbejdede Signaltavle.

6. Fartøjernes Plads i en given Orden er Nummerorden. Afstanden er normal 10 Meter.

7. Hvis der ikke findes Repetitør, aflæses og repeteres Signalet for Fartøj til Fartøj. Det sidste Fartøj i Ordenen svarer „Forstaaet“, og dette Signal repeteres tilbage til Kommandofartøjet. Findes en Repetitør, svarer Fartøjerne kun „Forstaaet“, og Iværksættelsesøjeblikket angives ved, at Repetitøren bjærger saavel Signalet som „Forstaaet“.

8. Saasnart Sejlene er bjærgede, lægges Aarerne straks ud.

9. Afgives et Signal, der bestaar af 2 Bogstaver, rejses samtidig en Aare i Kommandofartøjet.

Signaler under Fartøjsøvelser.

B.	Kølvandsorden, naturlig Orden.
C.	„ omvendt „
D.	Ret Ordenen.
E.	Drejer alle 8 Streger til Sb.
F.	„ „ 16 „ „ „

G.	Frontorden, naturlig Orden.
H.	" omvendt "
I.	Drejer alle 8 Streger til Bb.
K.	" " 16 " " "
L.	Ro væk.
M.	Vel roet.
N.	Drej 16 Streger til Sb. i Formandens Køl vand.
O.	" 16 " " Bb. - " "
P.	Vend gennem Vinden.
S.	" for "
T.	Rejs Masterne og sæt Sejlene.
U.	Bjærg Sejlene og læg Masterne.
V.	Et Reb ind (gentages Signalet tages 2 Reb ind).
Y.	" ud (" " " 2 " ud).
	Kendingssignal for 1. Kategori.
	" " 2. "
	Gør Eders Bedste.
	Begynd Skydningen.
	Ophør.
	Repetitøren skal nærme sig den Kommanderende.
	Opankrer de armerede Fartøjer.
	Fartøjerne skal søge deres resp. Skibe.
	Begynd Ind- (Ud-) Skibningen.
	Afbryd " " "
	De uarmerede Fartøjer tage Post agten for de armerede.
	De uarmerede Fartøjer tage Post foran for de armerede.
	Klar til at slæbe.
	Tag paa Slæb.
	Kast Slæberen los.
	Nord.
	Nordost.
	Øst.
	Sydost.
	Syd.
	Sydyest.
	Vest.
	Nordvest.

I Fartøjerne skal altid være en Officer, Kadet, Reservekadet eller Underofficer foruden Fartøjsunderofficeren. En Officer fra Kommandoskibet fører Kommandoen under de samlede Fartøjsøvelser.

I Fartøjer, hvor agterste Mand er Underofficer, skal der være en Signalgast under samlede Fartøjsøvelser.

De Befalingsmænd, som leder Fartøjsbesætningernes Uddannelse, skal føre Fartøjerne under de afsluttende Kapsejladser og Kaproninger.

Naar Fartøjsøvelser afholdes skibsviis, bestemmer Skibscheferne, om der skal tages Ballastjern med eller ej.

Under Sejladsøvelser skal der medgives Redningsveste til enhver af Fartøjernes Befalingsmænd og Menige.

Under Fartøjsøvelser skal der altid være et Fartøj til Disposition for hvert Skib, enten et Rofartøj, der holder Øvelser i Skibets umiddelbare Nærhed, eller en Dampbarkas (Motorbaad), der ligger lige klar til at gaa.

Kapsejlads i Eskadren.

Paa Signal „Afhold Kapsejlads“ samles 1ste Kategoris Fartøjer ved Kommandoskibet.

Banen er en Trekant. Dens samlede Længde ca. $2\frac{1}{2}$ Sømil.

Startlinien er mellem Kommandoskibets Stormast og en Skydeballon, udlagt 200 m fra Kommandoskibet, saavidt muligt tværs paa Vindens Retning. Startlinien er tillige Maallinie. Trekantens 2 andre Hjørnepunkter markeres ved 2 Mærkefartøjer, der udlægges ved Kommandoskibets Foranstaltning. Mærkefartøjerne fører et rødt Flag paa en Stage, men ikke Fartøjsflag.

Hejses „Karen“ paa Kommandoskibets forreste Saling, omsejles Banen med Solen. Hejses „Ida“ paa Kommandoskibets forreste Saling, omsejles Banen mod Solen. Kom-

mandoskibet skal i intet Tilfælde omsejles. „Karen“ eller „Ida“ forbliver vajende under hele Sejladsen. N e d h a l e s det, betyder det, at K a p s e j l a d s e n afbrydes, og Fartøjerne skal søge deres respektive Skibe.

Saasnart Startretningen er angivet, samles Fartøjerne paa den tilsvarende Side af Startlinien. Det iagttages, at saavel ved første som ved senere Starter, de Fartøjer, der skal starte først, gives Plads nærmest Startlinien.

Præcis 5 Minutter før 1ste Løbs Fartøjer skal gaa i Start, skydes et Skud, og en Ballon hejses halvt op under Kommandoskibets Gaffel. 2 Minutter før Startøjeblikket hejses Ballonen helt op.

I Startøjeblikket skydes et Skud, og Ballonen gaar halvt ned. 1ste Løb starter. 2det Løb holder sig klar. 2 Minutter før 2det Løb skal starte, gaar Ballonen i Top.

I Startøjeblikket skydes et Skud, og Ballonen gaar halvt ned. 2det Løb starter.

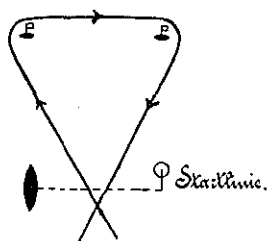
Paa lignende Maade for 3die Løb.

Startskuddet for det ene Løb er saaledes Varselskud for det næste. Starten er „flying“. Saafermt et Fartøj gaar for tidligt over Startlinien, vil det blive kaldt tilbage pr. Signal og skal da gaa udenom Ballonen og starte paany.

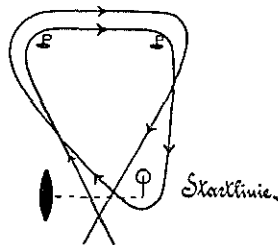
B a n e n omsejles 1 eller 2 Gange. Skal den omsejles 2 Gange, hejses „Sara“ paa Kommandoskibets agterste Saling.

Banen omsejles som vist paa efterfølgende Skitser:

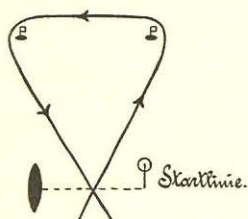
Med Solen. En Gang.

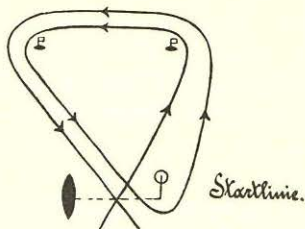
Med Solen. To Gange.

Mod Solen. En Gang.

Mod Solen. To Gange.

Efterhaanden som Fartøjerne har fuldendt Sejladsen, bjærges Sejlene, og Fartøjerne lægger sig paa Aarerne vel fri af Startlinien.

Fartøjerne maa under Sejladsen kun føre reglementerede Sejl. Paa begge Sider af Storsejlet skal være anbragt Nummer.

I Fartøjerne skal være den reglementerede Besætning. Fartøjerne sejles af en Officer.

10. Bjærgningsøvelser.

Naar Signalet „Bjærgemærks over Bord“ gives, maa der intet foretages vedrørende Bjærgningsøvelsens Udførelse før i det Øjeblik, da Signalet nedhales; samtidig med Signalets Nedhaling kastes et Bjærgemærks over Bord fra hvert Skib, og der manøvreres og handles, som om der var en Mand over Bord; dog maa „Rikke“ ikke hejses, for ikke at svække dette Signals alvorlige Betydning. Naar Bjærgemærset er bjærget og Fartøjet lettet, saa at Skibet kan gaa an igen, hejses Signal „Den Kommanderendes Ordre er iværksat“.

I Kommandoskibet noteres Tiderne for Redningsbaadens Passage af Skibets Agterende, for Bjærgemærsets Optagelse i Fartøjet, samt for Signalet.

E.

Manøvre-Kampregler.**I. Øvelser med Skibsmateriel.**

a. **Almindelige Bestemmelser.** Rettesnoren for de kæmpende bør altid være, hvad man i Krigstid under de givne Forhold virkelig kunde og vilde gøre med de angivne Typer og Antal Enheder.

Naar et Skib eller en Baad repræsenterer flere Enheder, maa ingen af disse supponeres detacheret længere bort fra Skibet (Baaden) end 2 Sømil.

b. **S k e m a.** Paa hosstaaende Skema er opført Bestemmelser om:

Maksimums	}	Kampafstand ved Dag og Nat.
Minimums		

Signaler for Skydnings Begyndelse og Ophør og for Tilkendegivelse af Torpedoskudøjeblik.

Signaler til Markering af det af et Skib repræsenterede Antal Enheder.

Ukampdygtighedssignaler m. m.

Den paa Skemaet opførte Maksimumskampafstand mellem Kystforsvarsskibe gælder ikke under Forhold, hvor Skibene repræsenterer moderne Kampskibe.

c. **K a m p d o m m e r e.** Naar Kamp mellem Skibe og Baade, eller mellem Baade indbyrdes, markeres under Forhold, hvor Eskadrechefens eller en Kampdommers Afgørelse af Kampens Udfald ikke kan afventes, paahviler det den ældste af de i Kampen deltagende Chefer at afgøre, hvilke Skibe eller Baade der kal betragtes som ukampdygtige. Saasnart Lejlighed dertil gives, sendes Indberetning desangaaende til Eskadrechefen eller vedkommende Kampdommer.

Oversigt over Manøvre-Kampregler.

Artilleri.	Dag.	Nat.	
	Maksimums-afstand.	Kystforsvarsskibe indbyrdes 8000 m Torpedobaade indbyrdes ... 2000 m	
	Minimums-afstand.	500 m	Skibe... 500 m Trpdb... 200 m
	Signal for Skydningens Begyndelse.	1 løst Skud. Hejsning af Skydeflag paa Toppen.	For Torpedobaadsangreb gælder særlige Regler.
	Beskydning (kun under Kamp mod Forter).	1 løst Skud hvert 3. Minut.	
	Signal for Skydningens Ophør	1 løst Skud. Nedhaling af Skydeflag.	1 løst Skud. Samtidig Kastning af 3 grønne Lyskugler. Nedhaling af rød Lanterne.
	Virkning.	Eskadrechefens, Kampdommerens eller ældste i Kampen deltagende Chefs Afgørelse.	

		Dag.	Nat.
Torpedo.	Blind Skydning Signal for Skudøjeblik.	Kipning af Skydeflag.	Lyskugler { Fra Skib { grøn } samtidig. { Fra Torpdd. { rød } 1 hvid fra 1. Baad i Division.

Skibe, der skal betragtes som ukampdygtige, viser følgende Signaler herfor:

Om Dagen: Signalflaget „Gine“.

Om Natten: Skibe. Internationale Lanterner og „Gine“.

Torpedobaade. Internationale Lanterner og en hvid Lanterne under Toplanternen.

Skibe, der repræsenterer flere Enheder, skal Dag og Nat tilkendegive det Antal Enheder, som de repræsenterer, ved at vise

Afstandssignalet 1 Cylinder i Betydningen: Jeg repræsenterer 1 Enhed.

”	2	Cylindre	”	”	”	2	”
”	3	”	”	”	”	3	”
”	4	”	”	”	”	4	”

d. *Minestrygning*. Naar der til Sikring mod Minner anvendes Minestrygning, bør dette udføres som under virkelige Forhold. Skulde Hensyn til Trafikken eller Fiskegarn hindre dette, markeres Sikringen ved forangaaende Torpedobaade, og Farten nedsættes til 4 Knob. Haves ingen Torpedobaade til Raadighed til dette Formaal, kan Sikringen dog ogsaa angives alene ved Nedsættelsen af Farten, men der maa selvfølgelig iøvrigt i alle andre Henseender handles, som om Minefaren var til Stede; Manøvrer og krappe Drej ophæver saaledes Sikringen.

e. *Kystudkigs- og Kystsignalstationer*, der deltager i Eskadrens Øvelser, kan gøres „ukampdygtige“ d. v. s. sættes ud af Virksomhed — efter følgende Regler:

Et af Angrebsstyrkens Skibe eller Baade nærmer sig inden for virksom Skudafstand fra Stationen og sender et Fartøj med Officer ind. Officeren meddeler Stationens Formand, at Stationen betragtes som sat ud af Virksomhed. Stationens Formand indberetter straks dette telegrafisk til den Myndighed, hvortil Stationens Meldinger i Henhold til Øvelsesdispositionen sendes. Afhængigt af vedkommende Stations Beliggenhed og Forholdene paa Sø- og Landkrigsskuepladsen bestemmer Kampdommeren iøvrigt, om Stationen skal forblive ukampdygtig, eller om den skal betragtes som genoprettet efter en vis Tids Forløb. Under alle Omstændigheder fortsætter Stationen sin Virksomhed af Hensyn til Personellet's Uddannelse. Virkningen af Stationens „Ukampdygtighed“ fremkommer da ved, at Modtageren af Stationens Meldinger tilbageholder Meldingerne, saalænge Ukampdygtigheden varer.

Stationer paa let angribelige mindre Øer kan gøres ukampdygtige for en hel Øvelse.

f. *Landgang*. Følgende Kampregler for Landsætning af en Troppetransport fastsættes:

Paa aaben Kyst: (Under gode Vejrforhold og rolig Sø, samt naar Udskeibningen finder Sted inden for 0,5 Sømil af Land)

Ved Dag kan landsættes pr. Transportdamper pr. Time
200 Mand Infanteri,

20 Ryttere med Heste og

1 Feltkanon med Bespænding og Ammunition.

(Dette svarer til, at en Division paa Fredsstyrke vilde kunne landsættes paa c. 4 Timer fra 20 Transportdampere.)

Ved Nat regnes der med, at Landsætningen — alle andre Forhold lige — tager dobbelt saa lang Tid som ved Dag.

Under ugunstige Forhold, som dog ikke absolut forhindrer Landgang, samt naar Udslibningen finder Sted i længere Afstand fra Land, forlænges Udslibningstiden efter Kampdommerens nærmere Afgørelse.

I Havn regnes, saavel ved Dag som ved Nat, med en 4 Gange saa hurtig Udslibningstid for hver Transportdamper, forøjet ved fri Bolværksplads.

II. For Øvelser med Søbefæstningen gælder foranstaaende Regler med følgende Ændringer og Tilføjelser.

1. Under Artillerikampe mellem Forter og Skibe og under Bombardement markeres Skydningen ved et løst Skud (med P.K. eller Rev. K.) hvert 3. Minut; Skibene fører saalænge Skydningen varer Skydeflaget paa Toppen. For Artillerikamp sættes m, for Bombardement m som Maksimumsafstand.

Ved Forternes Belysning af Skibene skal Belysning af Skibets Forende og Kommandobro saavidt muligt undgaas, og Projektørkeglen skal øjeblikkelig flyttes, naar Skibet giver et af følgende Signaler eller begge:

- 1) med Blinklanterne 4 korte Blink, efterfulgt af 1 langt.
- 2) med Fløjte, Sirene eller Taagehorn 4 korte Stød, efterfulgt af 1 langt (E. f. S. ²⁹/1600 1912).

2. Ved Markering af Angreb paa Minespærringer skal de angribende Fartøjer manøvrere, som om de anvendte et eller andet Angrebsmiddel, saasom Minefanger, Dræg e. l.

I Indberetningen om Øvelsen angives, hvorledes Pladsen for det angrebne Felt er bestemt, og hvad der er foretaget for at afmærke det for Angriberens Skibe ved en eventuel Passage eller Besejling af Minefeltet.

Naar et af Angriberens Fartøjer har været effektivt belyst af et Fort eller Defensionsskib i Minutter, betragtes det som ukampdygtigt i Minutter. Fortet (Defensionsskibet) markerer Periodens Begyndelse med 2 Blink med Projektøren, og dens Afslutning med 2 Blink, ledsaget af en hvid Lyskugle. Det paagældende Fartøj viser derefter i Minutter de forannævnte Kendetegn paa at være tilintetgjort og forlader straks Minefeltet.

Har et angribende Fartøj ubelyst opholdt sig i Minutter paa et Minefelt eller Kabelfelt, kaster det 2 røde Lyskugler samtidig og drejer Bred siden til det nærmeste Fort (Defensionsskib), som skal belyse Fartøjet og bestemme dets Plads. Fartøjet sætter derefter Lanterner og staar udenfor Spærringerne.

3. Ved Overrumplingsforsøg mod Forter eller Batterier repræsenteres Angrebsstyrken af en eller flere Baadkolonner, hver bestaaende af et Orlogsdampfartøj (Motorbaad) med Rofartøjer paa Slæb agter efter hinanden. Har en Kolonne uden at være belyst eller beskudt opholdt sig i Minutter saa tæt, som Manøvrehensyn tillader det, — dog ikke nærmere end 100 m fra et Fort og 300 m fra et Batteri — betragtes Angrebet som afsluttet, hvilket tilkendegives fra det paagældende Dampfartøj ved 2 samtidige røde Lyskugler.

Er Baadkolonnen forinden belyst og beskudt i Minutter, betragtes Angrebet som afslaaet. Periodens Begyndelse og Afslutning markeres paa samme Maade som anført for angribende Fartøjer (se foregaaende Side).

4. Naar tjenstlige Hensyn nødvendiggør Forbindelse mellem Partierne, skal det Fartøj, der benyttes hertil, have „Vanda“ vajende, for derved at markere, at det for Tiden er neutralt. Samme Kendetegn benyttes af et Fartøj, der i Følge Dispositionerne er i Færd med at overgaa fra det ene til det andet Parti.

F.

Afværgelse af Torpedobaadsangreb.

1. Organisation og Kommando- forhold.

I et kort, orienterende Foredrag gøres Mandskabet bekendt med Skibets Plads og Stilling, hvorfra Angreb kan ventes, og med hvad der iøvrigt kan bidrage til at klarlægge Situationen for Besætningen, og derved sætte den i Stand til bedre at forstaa de Opgaver, der stilles den. Ligeledes maa hele Organisationen af Forsvaret grundigt indarbejdes med de Befalingsmænd, der er knyttet til det.

Artilleriet er delt i Grupper. Til hver Gruppe er knyttet 1 Projektør. I Spidsen for hver Gruppe staar en Officer eller Artilleriunderofficer, der som Gruppekommandør leder Gruppens Ild og dens Projektør efter de nærmere herfor givne Regler.

Vagtchefen har Ledelsen af Forsvaret og bestemmer i Henhold til de af Chefen givne Direktiver, naar Belysningen maa begynde. Den ældste Artilleriofficer paa Vagten har Ledelsen af Ilden, og navnlig Fordelingen af Gruppens Ild paa de angribende Baade.

I „Reglement og Vejledning for Uddannelse i Skydning med Kanon“ er angivet de nærmere Bestemmelser om Ildlederens og Gruppekommandørens Tjeneste.

De til Artilleriet knyttede Officerer og Underofficerer maa ikke have anden Tjeneste under Aarvaagenhedsrullen.

2. Almindelige Bestemmelser.

Alt paa Dækket ansat Mandskab fordeles til Udkigstjeneste. Højst Halvdelen af samtlige Udkig er i Funktion ad Gangen. Der tørnes mindst hver Time. Artilleristerne holder Udkig fra deres Skytsplacementer. Der tildeles hver Projektør og Udkig en bestemt Sektor, som han skal iagttage. Er Skibets Plads en saadan, at Angreb fortrinsvis kan forventes fra en bestemt Retning, gøres Udkigstjenesten selvfølgelig mest intensiv her; dog bør Udkig ogsaa holdes i alle andre Retninger, saa at enhver Del af det omgivende Farvand er under Iagttagelse. Den Del af Vagtmandskabet, der ikke har Udkigstørn, kan hvile sig, men maa ikke sove og ikke forlade den det anviste Plads.

Projektørerne holdes tændte, men blændede fra Mørkets Frembrud.

Alle Lys blændes eller slukkes, saa at Skibet er fuldstændigt mørkt set udefra.

Visningen af den første Projektør er Signalet til, at enhver holder sig rede og afventer Ordre.

I en Eskadre paa 3 Skibe med hver 4 Projektører kan Projektør- og Udkigstjenesten fordeles paa følgende Maade:

a. Under Forhold, hvor Angreb kan ventes fra alle Retninger.

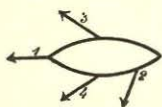
Da der haves 12 Projektører til Bevogtning, bliver hver Sektor (se Figuren) nærlig 3 Streger. Midterlinien for Sektorerne bliver for Skibsddivisionen i Køl vandsorden, naturlig Orden:

Skib Nr 1, Projektør Nr. 1. Ret for.

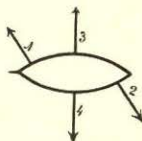
—	„	2.	2 Streger foran for trærs om Bb.
—	„	3.	3 Streger for om Sb.
—	„	4.	3 Streger for om Bb.

<i>Skib Nr. 2,</i>	Projektør Nr. 1.	3 Streger foran for tværs om Sb.
—	” 2.	3 Streger agtenfor tværs om Bb.
—	” 3.	Tværs om Sb.
—	” 1.	Tværs om Bb.
<i>Skib Nr. 3,</i>	—	” 1. 2 Streger agtenfor tværs om Sb.
—	” 2.	Ret agter.
—	” 3.	3 Streger agter om Sb.
—	” 4.	3 Streger agter om Bb.

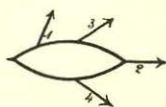
Nr. 1.

Nr. 2.

Nr. 3.

Dersom Skibene indtager en anden Formation end Kølvandsorden, naturlig Orden, skal de enkelte Skibes Sektorer bestemmes efter samme Fremgangsmaade som ved Fordelingen paa Figuren.

Fordelingen af Projektører til Belysning af hvert Skibs Sektorer foregaar paa hensigtsmæssigst Maade.

b. Under Forhold, hvor Angreb kan ventes indenfor bestemte Retninger.

I dette Tilfælde kan Udkigssektoren gøres mindre i tilsvarende Grad, som Angrebssektoren er aftaget. Man gaar frem ved Fordelingen efter samme Regel som ovenfor, idet dog disponible Projektører, der kan bære i Angrebsretningen, indgaar i Fordelingen.

c. Under Forhold, hvor man ønsker at tænde Projektørerne inden de angribende Baade observeres fra Hovedstyrken.

Sektorerne for Projektørerne gøres saa store, at disse forløbe hinanden saa meget, at mindst 2 Projektører søge paa samme Felt. Dersom man kan forvente Angreb fra alle Retninger, bliver det altsaa nærlig en Kvadrant til hver Projektør. Sektorerne fordeles efter omstaaende Regler. Det kommer ikke saa meget an paa at begrænse en Sektor skarpt som at undgaa, at Projektørerne krydse, og at man ikke lader noget Felt ubevogtet i unødvendig lang Tid; en altfor regelmæssig Ansøgning kan give Angriberne Lejlighed til at komme uopdagede ind.

3. Gruppefordelingen i enkelt Skib.

Saasnart en Torpedobaad opdages, giver Vagtchefen Ordre til, at Belysningen maa begynde. Artillerilederen lader en af Projektørerne afdække og rette imod Torpedobaaden, hvorefter vedkommende Gruppekommandør straks begynder Beskydningen.

Hvilken Projektør der skal vises først, afhænger af Forholdene. Det gælder om at faa saa mange Baade belyste og effektivt beskudte som mulig, og dette skal, saavidt det lader sig gøre, opnaaes, uden at en Omskiftning af Projektørerne (Grupperne) finder Sted, og dog uden at Projektørlyskelnerne krydses.

Naar en Projektør med tilhørende Skytsgruppe er sat ind paa en angribende Baad, bør den ikke uden den mest bydende Nødvendighed tages bort fra denne, før Baaden er gjort ukampdygtig.

En Omskiftning af Grupperne vil nemlig bevirke, at den Indskydning, der er opnaaet, gaar tabt.

Nødvendigheden for Omskiftning kan imidlertid indtræde, naar en Undladelse heraf enten vil bevirke, at en eller flere Baade ikke bliver belyst, eller at Projektørkegler krydses.

Den ledende Artilleriofficer maa derfor stille sig klart, paa hvilke Maader Angrebet kan forventes, og hvorledes han bedst bør fordele Grupperne, for at ovennævnte Fordringer kan blive opfyldte.

Følgende Principper for Gruppefordelingen kan opstilles:

1) Saafremt Angrebet føres med Queuen udsvinget i en Retning, der er forefter, set fra Skibet, tændes Projektørerne agterfra-forefter; omvendt hvis Queuen er udsvinget i Retning agterefter.

2) Man vil ofte kunne ræsonnere sig til Angrebs- og Tilbagetogsretningen og derfor paa Forhaand vide, til hvad Side den angribende Divisions Queue er udsvinget.

3) Under Passageangreb rettes samtlige Projektører og alt bærende Skyts paa den Side, hvorfra Angrebet føres ind, straks mod den førende Baad, idet det gælder om at nedkæmpe denne for derved at bringe Uorden i de angribende Baades Linie. Derefter rettes Ilden og Lyset paa Baad Nr. 2 o. s. fr.

Under Gang vil Angrebet som Regel blive ført fra en Retning foran for tværs, med Queuen udsvinget forefter.

Til Ankers vil Farvandets Beskaffenhed og Adgangen til Ankerpladsen ofte bestemme Angrebsformationen.

Det er fremhævet, at Omskiftning af Projektørerne saa vidt muligt bør undgaas. Viser det sig imidlertid nødvendigt at foretage en saadan, bør den altid foretages saaledes, at en Projektør ikke slipper sit Maal, før den afløsende Projektør har optaget det.

For at undgaa en senere Omskiftning bør der mulig, naar Forholdene tillader det, gaa en hurtig Afsøgning af Farvandet med den først afdækkede Projektør forud for den endelige Fastholden af den først opdagede Baad. Herfor kan der dog ikke gives nogen Regel, men de i hvert enkelt Tilfælde foreliggende Forhold — navnlig Afstanden til den først opdagede Baad — maa afgøre det.

Projektører, der ikke kan bære i Angrebsretningen, afdækkes samtidig med 1. Projektør og afsøger det øvrige Farvand. Det samme er Tilfældet med Projektører, der vel kan bære paa den angribende Division, men som ikke har Maal, fordi alle Baadene er tagne under Belysning. De til disse Projektører knyttede Skytsgrupper deltager imidlertid i Beskydningen af de af Naboprojektørerne belyste Baade, idet de følger Nabogruppernes Ildledning, men saasnart deres egen Projektør finder Maal, skal deres Ild rettes mod dette.

Saafermt et Skib har færre Projektører end Antallet af angribende Baade, maa det søge at belyse 2 Baade med samme Projektør, og Skytsgruppen maa i saa Fald deles. Navnlig i Skibe med faa Projektører bør denne Deling være forberedt.

Saafermt Skibet ligger til Ankers, bør det svajes op paa en saadan Maade, at det i den sandsynligste Angrebsretning frembyder det mindste Torpedomaal i Forhold til det kraftigste Forsvar.

4. Gruppefordelingen i en Eskadres Skibe.

Gruppefordelingen i en Eskadres Skibe foregaar efter lignende Principper som for enkelte Skibe, men Opgaven

er noget mere sammensat, idet Skibene paa den ene Side skal understøtte hverandre under Bekæmpelsen af Torpedobaadene, og paa den anden Side skal undgaa at belyse hverandre, eller at genere hverandres Skydning ved Krydsning af Projektørkeglerne.

Den Assistance, som Skibene kan yde hverandre, opnaas dels gennem en Organisation af Projektørfordelingen, hvorved Eskadren sættes i Stand til at optage Kampen mod et større Antal Torpedobaade, end Tilfældet er for det enkelte Skib, dels gennem den Beskydning, som ikke angrebne Skibe kan rette imod de angribende Torpedobaade.

Eskadren til Ankers. Med Torpedobaadsangreb i Vente kan der udenfor Hovedstyrkens Skibe anbringes en eller flere Forpostlinier. Yderste Forpostlinie er Patrouillelinien, dannet af Skibenes Dampbarkasser (Motorbaade).

Patrouillefartøjerne kan efter Omstændighederne være opankrede eller holde gaaende. Eventuelt suppleres de med Lytteposter i Land.

Saafermt Patrouillefartøjerne opdager rekognoscerende Torpedobaade, skal de søge at undgaa at henlede Opmærksomheden paa sig. Trækker de rekognoscerende Baade sig tilbage, gøres Signal herfor.

Gaar rekognoscerende Baade til Angreb, eller opdages angribende Torpedobaade, gøres straks Angrebs-signal, ligesom Patrouillen beskyder og eventuelt belyser de angribende Baade. Der bør dog ikke sættes noget videre ind paa denne Kamp, hvis Formaal hovedsagelig er at markere Angrebepunktet. Patrouillefartøjerne bør trække sig tilbage, saasnart de indre Forpostlinier eller Hovedstyrken begynder Beskydningen af de angribende Torpedobaade.

Et Stykke indenfor Patrouillelinien opankres som Regel det yderste Forpostskib.

Naar Signal gives fra et eller andet Punkt af Patrouillelinien for „Angribende Torpedobaade“, afdækker dette Skib en Projektør og lægger en fast Spærrekegle tværs over Farvandet, i en i Forvejen fastsat Retning.

Tændingen af denne Projektør er Signal til, at det indre Forpostskib afdækker sine Projektører.

Med den af Projektørerne, der er nærmest Hovedstyrken, søges ud imod Spærrekeglen, og den forreste af de angribende Torpedobaade, som viser sig i denne, optages i denne Projektørs Lys. Torpedobaaden beskydes og belyses, indtil Projektørkeglen indtager en Stilling tværs over Farvandet i en i Forvejen fastslaaet Retning; her standses Projektøren og etablerer fast Spærrekegle Nr. 2. Naar de angribende Baade passerer denne, optages de af Hovedstyrkens Projektører.

Det indre Forpostskibs øvrige Projektører søger, saasnart den først viste Projektør har fat paa den første Torpedobaad, i Nummerorden deres Maal, efterhaanden som disse passerer den ydre Spærrekegle; de belyser og beskyder dem, indtil de indtræder i Spærrekegle Nr. 2, hvor de afleverer dem for at søge tilbage efter nye Maal.

Hovedstyrkens Skibe. Hvert Skib af Hovedstyrken bør have tildelt sin bestemte Sektor af Farvandet, som det fortrinsvis skal bevogte.

Torpedobaade, som usete af Patrouillen eller af Forpostskibene er komne i Hovedstyrkens Nærhed, belyses og beskydes af det første Skib, som opdager dem, uanset om de befinder sig i vedkommende Skibs Sektor eller ikke.

Iøvrigt er Gangen i Gruppefordelingen følgende:

Naar den første af de angribende Torpedobaade passerer Spærrekegle Nr. 2, optages den af en af Projektørerne i det Skib, i hvis Sektor den befinder sig. Gruppefordelingen i dette Skib gaar straks sin Gang efter de for Gruppefordelingen i enkelt Skib givne Regler. Samtidig afdækker alle de øvrige Skibe hver en Projektør og begynder en Af-søgning af deres Sektor, gaaende ud fra den Begrænsning af den, der vender mod det Skib, som først har tændt sin Projektør. Naboskibene til dette Skib udstrækker deres Af-søgning til den nærmeste af dette Skibs Lyskegler, vel iagttagende ikke at krydse den. Saasnart et af de andre Skibes Projektører finder et Maal, afdækkes i dette Skib den næste Projektør, og der søges ud fra den bundne Lyskegle.

Princippet er altsaa dette: Uanset Sektorinddelingen af Farvandet, — som kun gælder Udkigstjenesten og Afdæk-

ningen af den første Projektør — at søge ud fra Naboprojektører, der har fundet Maal, hvad enten disse Projektører staar paa eget eller paa Naboskibe.

Det iagttages, at Projektørernes Visning i samme Skib bliver successiv, — o: at de ikke afdækkes, før den foregaaende Projektør har fundet Maal. En forhastet eller samtidig Visning giver let Konfusion.

Beskydningen. Enhver Gruppe beskyder det Maal, der belyses af Gruppens Projektør. Indenfor samme Skib kan endvidere ledige Grupper beskyde Nabogruppens Maal, under Ledelse af Nabogruppens Gruppekommandør. Skytset i Skibe, hvis Projektør ikke har Maal, deltager i Beskydningen af Torpedobaade, der angribe Naboskibe, saa fremt Artilleriofficeren skønner, at Ilden ikke kan virke forstyrrende paa Ildledelsen i det angrebne Skib.

Eskadren under Gang. Saa fremt Eskadren er under Gang, og Torpedobaadsangreb kan forventes, anvendes Marchorden Nr. 2 (eller 3), naar det fornødne Materiel haves til Raadighed. Afstanden mellem Hovedstyrken og Forpostskibene retter sig efter Belysningsforholdene.

Kurs- og Fartforandringer, Torpedobaadsangreb o. l. averteres ad radiotelegrafisk Vej, naar anden Ordre ikke er givet.

I Tilfælde af Torpedobaadsangreb benytter de forreste Forpostkrydsere deres Projektører til at belyse og beskyde de angribende Baade, saalænge disse befinder sig foran for Retningen 1 à 2 Streger agten for tværs fra Forpostkrydserne. Naar Torpedobaadene trækker agterligere, lægges 2 Projektørkegler fast i Retningen 1 à 2 Streger agten for tværs for at lette Hovedstyrken Opdagelsen af de angribende Baade (se Skitsen Pag. 13). Med de øvrige Projektører søger Forpostskibene foran for Spærrekeglerne for at opdage og nedkæmpe eventuelle senere angribende Baade. Skibene i Eskadrens Hovedstyrke tildeles Sektorer, og Reglerne for Gruppefordelingen i en Eskadre til Ankers følges saa nøje, som Omstændighederne tillader.

I Tilfælde af et Angreb agterfra lægger Krydseren agten for Hovedstyrken paa lignende Maade Spærrekegle 1 à 2 Streger foranfor tværs og benytter sin agterste Projektør — om saadan haves til Disposition — til at søge med agtenfor Spærrekeglerne.

Det maa nøje indskærpes, at Beskydningen ikke rettes mod Forpostskibene.
